

ek

ata szerint az olasz köreiben úgy hírlík, alkai kérdésben engedéris sokkal engedékenyemül tudják be Róden eszmecsereinek edy eredményei, de anyk, hogy elmúlt Olaszsgból való kilépési

ezredes életben van?

Oeuvre Kairóból azt hogy a motorkerékpár-olag Angliában elezredes nem halt meg, ebében tartózkodik, atos bizalmas tanács-

en elutazott Rómából

rint Edén szerda déli, ahonnan ma, csülérkezik. Mussolini-sei csak negatív ered-

es intézkedést, hogy

a Földközi-tengeren on mindig megfelelő egyen biztonságának

agja annak a kíván-

est, hogy a washing-aval, vagyis 1937 ja-anciaország kezdjen gy 37.000 tonnás csa-

gabona-vasiat végleges vege

26. (Rador.) A kor-ttsága ma véglegesen onaértékesítésről szó-rendelet a lisztilleté-panira emeli fel és a-milliót alapot létesít, t gazdasági prémiu-buza árának fenntar-tták a buza vagonj-34.000 lejben.

sztitották el apotermését

Dél-Egyiptom gyapot-sztitottá kel, amelyek yzetét fenyegetik.

JEN VALÓDI IT-el!

nőségű rovarirtó, mag a kívánt ményt!

nyv- és Lapkiadó R. T. rada Baron L. Pop 10. on: 9-77.

ZURAT

Taxa postala piatite in num. No. 224715/929. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lei. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, félévre 12, egészévre 20 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági szadóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeit utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZAK-ERDÉLYI NAPILAP

Bérmendetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jánbor Ferenc. Bucaresti szerkesztő HÁszegi Ernő, Strada Matei Milo 6. Szombat: 1935. június 29. 5695. EV. XVIII. EVF. SZIVAN 28. 142. SZÁM.

Nem volt semmi eredménye Edén újabb párizsi tanácskozásainak

Ismét feszült a külpolitikai atmoszféra Európában

Olaszország bármely pillanatban kész a háboru megindítására Abesszinia ellen. Európaszerte pesszimisztikus a hangulat az olasz-abesszin konfliktussal kapcsolatban. Az abesszin császár is általános mozgósításra készül. A kisanantellenes lengyel sajtó a kisanant bomlásáról ír. Titulescu párizsi tárgyalásai

Minden ellenkező híradás ellenére július 8-án Belgrádban összeül a kisanant külügyminisztereinek konferenciája

Páris, június 28. Most már kétségte- rül meg lehet állapítani, hogy Edén ugy Rómában, mint tegnapi újabb párizsi lito- atása kapcsán ugy Mussolini, mint La- al részéről meglehetősen hűvös fogadta- tásban részesült. De míg a hűvös fogadta- tás oka Rómában az abessziniai kérdésben tanusított olasz intranzigenciával hozható összefüggésbe, addig a Laval részéről való hűvös fogadtatás az angol-német tengeri egyezmény következménye, amely fölött a francia külpolitika nem tud napirendre térni s amely minden udvariassági szólam ellenére, súlyosan irritálja az angol-francia kapcsolatot.

Bár Franciaországot éppolyan aggoda- kommal tölti el Mussolini intranzigenciája és nyilvánvaló háborus szándéka Abesszi- niával szemben, mint Angliát, — mert indketten joggal tartanak attól, hogy a után kitérő háboru súlyos konfliktusok, t háborus konfliktusok lehtëségeit te- remti meg — Franciaország mégis csak- nem leplezetlenül Mussolinit támogatja, mert ezzel a támogatással akarja ellensu- yozni a német-angol tengerészeti megegye- snek a francia érdekeken ütött súlyos sébeit.

Az európai konstellációk eme újabb komplikációi következtében a világ- politikai helyzet ismét rendkívül bo- nyolult és csaknem fenyegetőnek mondható képet mutat.

Az atmoszféra rendkívül feszültségekkel an tele, amelyet nemcsak az abessziniai áboru várható kitérőse idéz elő, hanem z angol-francia elhidegülés is.

De komplikálja a helyzetet az a lengyel lapokban napvilágot látott híradás is, amelynek kisanantellenes élet ugyan lehet- tetlen észre nem venni, de némi alappal onban mégis rendelkezik. A kisanant- llenes beállítottságú lengyel sajtó sze- int

a kisanant államok köreiben eddig aralkodott feltétlen szolidaritás főleg Jugoszlávia magatartása következté- ben meglazult.

lap szerint a három kisanant külgy- miniszter szokásos találkozásának most ár kétizben történt elhalasztása is erre utat. A lengyel sajtó szerint Jugoszlávia zonyos mértékben szabadulni akar eddi- kötelékeitől. Jugoszláviának élet-halál deke a horvátokkal való kibékülés, ami kisananttal való rokonszenv rovására egy.

A lengyel sajtó szerint Romániát se na- von érdekli ez a szövetség, minthogy az oszokkal kibékült s az osztrák, meg ál- ban a dunai kérdés rendezésétől töb- vár. mint eddigi kisanant kötelékétől atott, amely gazdaságilag nem válo- i meg a hozzáfűzött reményeket. g ezekre a fentvázolt körülmé- ethető vissza Titulescu váratlan gatása, amely szoros kapco- gy Edén római és párizsi tár-

gyalásaival, mint a jugoszláv események- kel.

Mint jelentettük, a tegnapi nap folya- mán Edén angol főpécsetőr, Rómából viz- szajövet, ismét hosszabb tárgyalást foly- tatott Laval francia külügyminiszterrel. A tárgyalások tegnap este végetértek és hét órakor Edén repülőgépe szállott, amellyel még az este folyamán megérkezett az an- gol fővárosba. Az újabb Laval-Edén tár- gyalásokkal kapcsolatban a francia lapok általános véleménye az, hogy Laval és Edén tegnapi tárgyalásai nem vitték előre az elmúlt héten tur- tott megbeszélések alkalmával tanál- mányozott kérdések ügyét.

A genfi lapokhoz érkezett jelentések sze- rint a hatalmak diplomáciai uton fogják

Készül az olasz-abesszin háboru

Mialatt az angol és részben a francia dip- lomácia is végső erőfeszítéseket tesz, hogy legalább kifelé megóvja a Népszövetség presz- tizsát az olasz-abesszin konfliktus ügyében s mialatt ugy Franciaországban, mint Ang- lóban valósággal retteggve gondolnak az olasz-abesszin háboruval kapcsolatban be- állható további háborus komplikációkra: Mussolini magatartása egyre inkább nem hagy kétséget aziránt, hogy Olaszország bármelyik pillanatban kész a háborus offenzíva megindítására Abesz- zinia ellen.

Ezt bizonyítja több párizsi lapnak ama értesülése is, mely szerint Mussolini kerekén elutasította az angol kormány azon ajánlatát, hogy Abessziniától a Népszövetség köze- jöttével szeressen engedményeket, de viszont adjon Abessziniának az olasz Szomáli-földön szabad kikötőt. Eme tárgyalások eredmény- telensége miatt a hangulat pesszimisztikus a konfliktus kimenetelét illetőleg.

Genfben az olasz-abesszin konfliktussal kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Olasz- ország bevárja a Lágában folyó olasz- abessziniai békéltető tárgyalások végét s ak- kor azzal az indítvánnyal fordul a Népszö- vetséghez, hogy zárja ki a tagállamok sorából Abessziniát.

miután ez nem tett elégét a Népszövetségbe való belépéskor vállalt azon kötelezettsége- nek, hogy megszünteti a rabszolgaságot. Olaszország azt fogja követelni a hatalmak- tól, hogy Abessziniát nyilvánításuk mandátum- területé és ruházzák reá a mandátumot.

A Le Matin jelentése szerint, Abessziniá- ban jelenleg körülbelül négyezer német tar- tózkodik, akik között számos tartalékos tiszt van s akik az abesszin hadseregbe való fel- vételüket kérték.

Római jelentés szerint közzétették az el- ső kelet-afrikai veszteséglistát. Eszerint Erit- reában és az olasz Szomáli-földön, a csapa- tok partraszállítása óta hét tiszt és 30 fő- nyi legénység vezetett életét repülőgépká- tasztrófák és betegségek következtében. Addisababából egyébként hivatalosan cá- fojják azt a Rómában terejtett hírt, hogy elrendelték volna az abesszin hadsereg vidé- ki ezredeinek mozgósítását. A császár mind- zeideig nem volt hajlandó kiadni az általá- nos mozgósítási rendeletet, de kijelentette,

folytatni a napirenden lévő aktuális kérdé- sek további megvitatását. Ebből azt lehet megállapítani, hogy

Edén római és párizsi útjának nem volt meg a kellő eredménye.

Tegnap délután egyébként Edén a La- vallyal folytatott eszmecsé befejeztével meg- jelent a francia kamarában a diplomácia- nak fenntartott karzatn s meghallgatott néhány szónokot. Egyidejűleg az angol alsóházban Mandel képviselő, a külügyi bizottság előadója rámutatott arra, hogy a tengerészeti megállapodás a németekkel Angliára kedvező. Remény van arra, hogy Franciaország már közelebből visszalép a Népszövetségbe és ismét teljes mértékben együtt fog működni a többi hatalommal a béke érdekében

hogy amennyiben az olasz csapatok készü- lődései tovább is folytatódna, kénytelen lesz elrendelni az általános mozgósítást.

Genfi jelentés szerint az amerikai kormány teljes semlegességet kíván megőrizni az olasz- abesszin konfliktusban.

Július 8-án megtartják a kisanant-konferenciát

Szemben a lengyel lapoknak cikkünk ele- jén ismertetett ama kisanantellenes híradá- sával, hogy a kisanant államai között lénye- ges ellentétek merültek fel a külpolitikai vonalvezetés tekintetében és hogy a kisan- antállamok szolidaritása bomlás útján van: az Evening Standard prágai híradása szerint

a kisanant külügyminisztereinek elha- lasztott konferenciáját július 8-án meg fogják tartani Belgrádban.

Eme hír komolyságot alátámasztja Sztója- dinovics jugoszláv miniszterelnöknek Benes- cseh-szlovák külügyminiszterhez intézett táv- írása, amelyben közölte, hogy

a kormányváltozás semmit sem változtat a jugoszláv külpolitikán

s Jugoszlávia továbbra is fenn kívánja tar- tani az együttműködést a kisanant másik két államával.

Jól értesült belgrádi körök szerint Sztója- dinovics jugoszláv miniszterelnök a kisan- antant-konferencia után nyomban elutazik Párizsba.

Párizsban egyébként Titulescu tegnap to- vább folytatta beható tárgyalásait. Így töb- bek között fontos tanácskozást folytatott Paul Boncourral, Szuad török, Politis görög, Spalajkovics jugoszláv követekkel és mások- kal.

Titulescu tárgyalásai szoros összefüggés- ben vannak a kisanant Belgrádban összeülő konferenciájával, valamint a német-angol tengerészeti megegyezéssel kapcsolatban ki- alakult külpolitikai helyzettel és Edén római és párizsi tanácskozásával.

A Le Matin mai számában római jelentést közöl, mely szerint tegnap Rómába érkezett Gamelin francia tábornok, aki beható tanács- kozást folytatott Balbo tábornokkal, az olasz vezérkar főnökével, valamint Mussolinivel. Hír szerint a tábornok az olasz és a francia vezérkarnak szükség esetén való együttmű- ködéséről tárgyalt.

Külpolitikai figyelő

Edén varázsa. A baj megtörtént. Az angol- német tengerészeti szerződés egy időre el- válásztotta Angliát Franciaországtól. Másr csinál Anglia és másr Franciaország, a két győztes nagyhatalom utjai elváltak. Anglia az egész francia politikának adott hatalmas dőfést, mikor a franciák által egyedül hely- esnek tartott kollektív segélynyújtási szer- ződés helyett kétoldali megegyezést kötött Németországgal. Baj történt, kétségkívül ür tátongott Anglia és Franciaország között.

Ekkor megint európai utra küldte az angol kormány Edent. Egyszer már volt ilyen kül- detése a fiatal angol államférfiúnak, amikor Berlinből Varsóba és Moszkvába utazott, hogy a keleteurópai hangulatot alakítsa. Most megint szüksége van Európának az ő atmoszférateremtési képességére.

Edennek nincs nagy hatalma, igen fiatal ehhez, nem kap szabadkezet, mikor tárgya- lások vezetésével bízzák meg. Az ő egyezte- lési képessége nem abban áll, hogy a helyes pillanatban tesz engedményeket, mert nincs is módjában, hogy adjon. Egész kicsiny moz- gási szabadsággal végzi el a maga nagy dolgát. Nem is logikai elme Edén. Az ellen- tétüket nem magasabb egységre hozással küszöböli ki, nem talál ki új formákat. Az érdekes benne éppen az, hogy ő ugy javítja a legbonyolultabb helyzeteket is, hogy a dol- gokon egyáltalában semmit sem változtat, semmit és semmi módon nem tüntet el a ne- hézségekből. De megváltoztatja az embere- ket. Tárgyal és utána az emberek ugyanazo- kat a nehézségeket egészen másképp látják, új magatartást vesznek fel, Edén varázsának hatása van.

Most is éppen ugy, mint ezelőtt, Anglia védi a maga álláspontját a német-angol egyezményvel kapcsolatban és megvan gyö- ződvé arról, hogy gyorsan és gyakorlati ered- ményt másképp nem is érhetet volna el. A franciák változatlanul azon a véleményen vannak viszont, hogy semmit sem érnek a részleteredmények, ha ezeket a békét védő nagyhatalmak frontjának felbomlása árán éri el az ember, ugy ahogy az angol külpoli- tikai vezetők jártak el. Az ellentétek éppen ugy meg vannak most is, mint azelőtt, ugyanolyan súlyos természetűek, nem kevés- bé nagy horderejűek. Mégis valami nagy változás történt. Meg vannak, de nem vá- lasztanak el már annyira az ellentétek, a robbanóanyag biztos helyen van. Megegyezés nincs — ezt megmondta Laval az újságírók- nak adott nyilatkozatában. De mindkét részről nyilvánvaló az a törekvés, hogy a február 3-i londoni egyezmény szelleméhez, a jó szellemhez, visszakerüljenek.

Sok frissesség van abban a formában is, ahogy Laval Edén látogatása alkalmával a közvéleménnyel érintkezett. Nem hivatalos, semmitmondó, hidegen titkoló és semmit el nem titkoló kommunikét adott ki, hanem egyszerűen, szókimondóan, őszintén nyilat- kozatot adott az újságíróknak és megmond- ta, hogy új szellem alakult ki, amelytől át- hatva most már a rendes diplomáciai uton fogják folytatni a még mindig fennálló el- lentétek kiküszöbölését.

Valóban a rendes diplomáciai ut a legjobb eszköz most. Nem egyes személyeket kell meggyőzni, nem is egyes érdekeltségeket kell kielégíteni. Ez a nagy angol politikai válto- zás, amely egész Európát megrázta, sze- mélytelen. Senki sem vállalja érte a felelős- séget. Még sir John Simon kezdte meg a tengerészeti egyezmény megkötésére irányuló tárgyalásokat, de közben el kellett távoznia a Foreign Office éléről. Nem az ő műve a szerződés. Az új angol külügyminiszternek, sir Samuel Hoare-nak oly kevés köze van az egész ügyhöz, hogy ebben a nagy vitában alig-alig ejtik ki a nevét. A külügyminiszter- válság idején Baldwin képviselte ugyan az angol politika folytonosságát, de ő sem mondhatja magának az angol-német egyez- mény megkötésének érdemét, mert a tenge- részeti miniszter is lélekkel védte mindig, mert majdnem az egész sajtó és az egész közvélemény most is helyesnek tartja. Ezzel a nagy névtelen mindenki politikájával kell megküzdjön a Quai d'Orsay.

A tengeri egyezményt megkötötték, ezen nem lehet változtatni. Erre csak válasz- cselekménnyel lehet reagálni. A franciák meg is kezdik tengeri haderejük továbbfej-

lesztését, mint ahogy Pietri tengerészeti miniszter be is jelentette. A további politikai vonalvezetéséről lesz szó a meginduló diplomáciai tárgyalásokon. Azt fogják megbeszélni, hogy a békét védő hatalmak közös eljárása, amely francia elképzelés, hogyan egyeztethető össze az angol politika azon követelményével, hogy gyorsan és gyakorlatlan oldják meg a felmerült kérdéseket. A legégetőbb aktualitása kérdés a légügyi egyezmény problémája. Ezen áll vagy bukik a francia-angol további együttműködés. Ha Anglia netalán külön egyezményt kötne Németországgal, a francia és angol diplomáciai utjai véglegesen elválnának és Európa sorsa még kilátástalanebb lenne. De ilyenről most Eden tárgyalásai után nem beszélnek.

Kevesebb sikere volt Edennek Rómában. Ott a varázs nem hathatott oly mértékben, mert Mussolini kíméletlen szerzési vágyával találkozott. Igen kemény, csak a kényszerítő körülmények hatása alatt meghajló akarat Mussolini akarata, rá varázs nem hathat. Az afrikai kérdésben nem szabad Mussolininek engedékenységet mutatnia, ha nem akarja a játszmát elveszteni. Anglia és Franciaország meg akarunk egyezni, ezen a téren minden nehézség ellenére is könnyebb dolga volt Edennek. De Mussolininek akár akar háborút, akár nem, fenyegetnie kell. Mégis valamelyes eredményt itt is elért az angol államférfi. Értékeli Rómában az angol kormány békülési szándékát és azt is angol befolyásnak tudják be, hogy az abessziniai kormány állítolag egy módosított álláspontját, hogy most már gazdasági engedelményeket hajlandó tenni Olaszországnak.

A francia parlament szessziójának bezárása. Idő előtt zárta be Laval a parlamenti szessziót, mert vihart akart elkerülni. A baloldali pártok erejűnek tudatában heves támadásra készültek a reakciós elemek ellen. Nagy fegyverkezés indult meg Franciaországban, de ebben a kérdésben hallgatólag egész Franciaország egy véleményen van. A fegyverkezés ma elkerülhetetlen szükségesség. Sztalin azon kijelentése óta, hogy a jelen körülmények között ő csak helyeselni tudja a francia hadsereg felkészését — a kommunisták sem támadják a kormányt ilyen természetű intézkedései miatt.

A baloldali pártok most kizárólag belpolitikával foglalkoznak és céljuk a jobboldali fegyveres ligák ártalmatlanná tétele. Ezen a téren készült vihar. A de la Roque ezredes vezetésére alatt álló „tüzkérszettek” nem képeznek nagy erőt, különösen ha a demokratikus szervezetek harci készségével hasonlítjuk össze őket. A francia demokrácia, amely jó néhány forradalom tüzén edződött meg, mélyen él Franciaországban. De mégis nyugtalanító, kihívó jelenség a jobboldali szervezetek létezése, amelyeknek tagjai repülőgépekkel is rendelkeznek. Ezen ligák feloszlását már régóta követeli a baloldal, de most elhatározó lépésre szánta el magát és parlament elé akarta vinni az ügyet.

A francia politikai körök helytelenítik de la Roque ezredesnek működését, de egyelőre elhalasztják ennek a kérdésnek a megoldását, mert attól tartanak, hogy amíg a gazdasági problémák még mindig nyugtalanítóak, a fegyveres ligák leszerelésével járó izgalom főlegesen fogják komplikálni a helyzetet. A kormányban is ez az álláspontja. De ha a baloldali pártok parlament elé hozzák ezt az igen kényes kérdést, a kormányon levő radikálisocialista miniszterek — maga a belügyminiszter is radikálisocialista — igen kellemetlen helyzetbe kerülnek. Egész biztos vihar tört volna ki, talán a kormány is megbukott volna. Ezt akarta elérkíteni Laval és ezért adta ki a vakációt a képviselőknél és szenátoroknál. Így nyugodtan dolgozhat a gazdasági helyzet feljavításán. Maga köré is gyűjtött már néhány pénzügyi szakértőt, akiket bizottságba tömörített. Megalkototta a francia agytrösztöt. Aztán majd később sorra kerülhet a ligák kérdése is. Cselekvési szabadságukat máris korlátozta Laval. Mikor pedig a végső beszámolás órája fog elkövetkezni, semmi kétség sincs afelől, hogy a demokráta Franciaországban kié lesz a győzelem. R. J.

Az abessziniai probléma háttere

Megismétlődött az angol-bur konfliktus? Mi tudná elintézni az olasz-abesszin kérdést

„Eljárásunkért mindenki megrágalmaz bennünket, holott valójában a mi lépésünk példaként szolgálhatna mindannyiok számára”. Ezeket a szavakat nem Mussolini mondotta, hanem Artur Balfour és pedig még 1901 júniusában a brit alsóházban, abból a célból, hogy Angliát erkölcsileg igazolja a bur köztársaságok megsemmisítése körüli ellenséges hangulattal szemben. Jól tudjuk, hogy a burok akkori elnyomásának semmi köze nem volt Anglia presztízsié-... sem pedig a humanitáshoz, hanem elsősorban az angol bányatulajdonosokhoz, akiknek az érdekeit megvédte az angol imperializmus. Mindezek azonban már a történelemre tartoznak. A világ elintézetnek érzi az ügyet és a régi angol erőszak áldozatait, vagy ivadékaikat, most a brit bírdalom legmegbízhatóbb emberei. Anglia kitűnően tud szervezni és pedig nemcsak az adminisztrációt, hanem a leikek kiengesztelődését is.

A sors különös ironiája azt akarja, hogy a világtörténelem megismétlődjön. Az európai kolonialis politika szere ezuttal Abesszinia. A kolonialis hatalom pedig Itália.

Valami különbség azonban mégis fennáll az akkori és a mostani események között. Ma nem a fehér lakosságának pacifikálásáról van szó, hanem arról, hogy gazdaságilag feltárjanak egy országot, amelyet primitív beenszüllöttek megakadályoznak. A másik különbség az, hogy Délafrikai megindítóit jelentik azok most, mint a keletafrikai népek védőurait. E különbségektől eltekintve, az Abesszinia fölötti harc nem egyéb, mint betetőzése az európai kolonizációs műnek a fekete földrészen. Nem szabad az európai civilizáció arnyoldalait kifejezteni ebből a „műből”. Aki azonban e népek történetét ismeri, tudja, hogy — eltekintve az egészen fölösleges kegyetlenkedésektől, amik ugyszólván vejejáró az ilyen pacifikálásoknak, — hogy Angliának sok tekintetben hálásak lehetnek a kolonialis népek. Kulturát vitt be közéjük és jobb életmódot is szerzett számukra. Csak kérdés, vajjon a mai generáció tud-e erre a történelmi magaslatra emelkedni?

Az új Itália programjába vette az afrikai probléma megoldását, hogy ezt miért teszi, arra nézve az olasz lapok adnak felvilágosítást. Európának — írják — igyekeznie kell afekete embereket pacifikálni, nehogy a japánok jöjjenek, akik ezzel is megerősödve, állandó veszedelmet jelentenek Európára. Az abessziniai kérdés egyébként régi keletű. 1896-ban az európai gyarmati hatalmak ismerték fel először Abesszinia jelentőségét. De tíz évvel előbb, 1906-ban Abessziniát három európai érdekszférába osztották egy szerződésben, amely a franciák, angolok és olaszok között jött létre. Ettől az időtől kezdve Abesszinia belesodródott a diplomáciai paktumok dzsungeljébe. 1908 május 16-án olasz-abesszin szerződés jött létre a határokról vonatkozólag. A határrendezés lett aztán a mai határcidensek csirája.

1923-ban Olaszország és Anglia között szerződés jött létre, amelynek értelmében 1925 decemberétől Abessziniának egész nyugati része az olasz kolonizáció számára volt szánva. Az olaszok koncessziót kaptak egy vasutvonal építésére, amely végig vezetett volna az egész etiópiai bírdalomig. Ezért Itália arra kötelezte magát, hogy a Tana-tó mellett a britek javára gátműveket épít. E gazdasági koncesszió realizálása érdekében Olaszország 1928-ban Abessziniával gazdasági szerződést kötött.

Senki sem értesült arról, hogy a brit diplomácia Addisabebában gazdasági koncessziókat készített elő Itália számára. A Newyork Times június elején hozta a meglepő hírt, hogy az abessziniaiak is hozzájárultak a Tana-tó brit koncessziójához. Közben az angolok türik, hogy Abessziniába fegyvereket szállítsanak és nyilván az angol kormány intervenciójára történik, hogy a brit sajtó tiltakozik az ellen, hogy olasz csapatokat szállítsanak a Szezei csatornán.

A Népszövetségben sokan sajnálják, hogy 1923-ban felvették Abessziniát a tagállamok sorába. Abesszinia ugyanis nem modern értelemben vett állam, hanem még ma is középkori feudális monarchia, amelynek központi kormánya a nagy területnek csak kicsiny része fölött rendelkezik. Abesszinia ma még a rabszolgaság rendszerén van felépülve. Déli határain állandó villongások vannak nomád törzsek és letelepültek között. Rabszolga-kereskedők és állatrablók üzemei okoznak leginkább a véres határcidenseket. Egy ilyen nyugtalan országot — mondja Itália — nem tűrheti maga között a Népszövetség, amelynek alkotmánya módot ad arra, hogy kizárják. A Népszövetség mandatárius pontjai ugyanis elvben kimondják, hogy olyan népekkel szemben, „amelyek képtelenek a mai súlyos időkben önmagukat kormányozni, jogos a gyarmatosítás”. A Népszövetség 22. pontja értelmében mandatárius hatalmat kell a haladóbb nemzetek közül adni annak, amely eszközei, tapasztalata és földrajzi helyzete révén a legjobban alkalmas felelősséget vállalni a kolonizálásért.

Akik azt mondják, hogy Itália erőszakkal fog pacifikálni és nem fog törődni a Népszövetség határozataival, esetleg tévedhetnek. Az olasz diplomáciának nem érdeke,

LÁBFÁJÁSOK

nyilalló tyukszemek

Vegyen ma este egy lábfürdőt, melyben néhány deka valódi ROKUS SÓT felold. 10-15 pernyi áztatás után a lábak dagadtsága elmúlik, az égető fájdalmak megszűnnek, a tyukszemek és bőrkeményedések annyira megpuhulnak, hogy kézzel el-távolíthatók.

A legelhangyagóttabb lábakat is rendbehozza a valódi

Szt. Rókus lábfürdő

Egy kiadós valódi ROKUS-SÓ csomag 2,5 lejért beszerezhető. Főlerakat: ROZSNYAI gyógyszerár Adar.

hogy háborút idézzen fel egy olyan területen, amelyen csak nagy vérvesztések árán tudna katonai győzelmeket elérni. Mussolininek arra kell inkább törekednie, hogy a Népszövetségben belüli szerezen híveket annak az elhatározásnak, hogy a mandatárius hatalmat neki juttassa a Népszövetség. Ebben az esetben persze az egész abessziniai probléma olyan békés megoldást nyerne, ami a világ-béke és bizonyára ugy az abessziniaiak, mint Itália érdekében is lenne.

Hirek az épülő országból

A Palestine Land Development Company a napokban hozzálátott az első házak építéséhez a KKL által nemrég megvásárolt Hulevidéken. A házak az első munkások és telepesek részére készülnek, akik megkezdik az új terület megművelését és beindítják a nagy nemzeti kolonizációt ezen a vidéken.

A napokban rakták le ünnepélyes keretek között, a palesztinai főkörmányzó jelenlétében a Habimah színházának alapkövét Tel-Avivban. Az alapkövetési ünnepséget eredetileg június 10-re tűzték ki, Shmarja Levin halála folytán azonban el kellett azt halasztani. Wauchope főkörmányzó nagy tisztelője a Habimának és állandóan látogaja a színházat. A színházépítés tiszteletbeli bizottságának többek között Dizengoff főpolgármester és dr Weizmann Chaim, valamint Chana Rovina, a Habimah nagynevű művésznője a tagjai. Az új színház építését Oscar Kaufmann professzor irányítja, aki Németországban különösen színházak építése terén szerzet nagy hírnevet. Amikor a Habimah 1928-ban az országba jött, a városi tanács a város határában egy telket ajándékozott a társulatnak saját színházának felépítés céljából. A város hatalmas fejlődése és terjeszkedése folytán ez a telek ma Tel-Aviv

centrumába esik. A színház mellett épít most a városi muzeum és az új városi díszterem.

Az Emekben gyors tempóban folyik az aratás a „Combine” nevű új aratógépekkel, amelyek átlag hét dunamot aratnak le óránként. Az Emek keleti részén különösen szép a árpatermés, Nahalalban viszont az esősek megrongálták a termést. Általában kevesebnek itélük meg az ideit termést a mezgazdaságban.

1935 első három hónapjában 393,198 dar szaranyast importáltak Palesztinába. 226,0 szaranyast Irakból, 127 ezret Szíriából, 4 ezret Bulgáriából, és 6 ezret Romániából. Jnuárban és februárban 13,945,000 tojást hoztak be az országba, 39 százalékkal több mint 1934-ben.

Megírta az Uj Kelet, hogy a haifai Had Hakarmelen uccát neveznek el a nemrég elhunyt Shmarja Levinről. Legújabb jelentés szerint a telavivi városi tanács egyhangúan elhatározta, hogy a haifai példát követve Shmarja Levinről nevezi el azt az uccát, amelyben a nagy zsidó politikus és író lakott. Ugyancsak róla fogják elnevezni azt az uccát is, amely abban az uccában van.

M. M. Ussiskin, a Keren Kajemet elnök és felesége, valamint Diesengoff telavivi polgármester, hosszabb időre Európába utaztak.

A Bné Benjamin, a régi kolonisták ivadékaik szövetsége Nathaniában megtartott konferenciáján elhatározta, hogy továbbra tagja marad a Cionista Világszervezetnek, 19. cionista kongresszuson azonban nem vettek részt.

Ne kockáztassa egészségét. Könnyelmi sége egész életére szerencsétlenné teheti. Használjon tehát

Amikor egy képviselő á

Üg
Mi
ügy

Bucuresti, június 28. A fővárosi ügyvédi kar zottsága előtt már három Eduard Mirto volt nem miniszter állampolgár Mirto, aki Valaida Sándor zik, s a fajvédő numerumom egyik lelkes előhaz olasz származású. Apja elt a országban, sőt kamarára vezetőségének találták, hogy a többszter Mirto állampolgárben. Ennek alapján kélapítását, hogy Mirtona kamarába való felvételvetkezésképpen a volt kell a kamara tagjai k

Pascu t
ja, hogy
állampol

A vizsgálat azóta sz és olyan komplikációklye kalkalmasak arra, h gassák fel az ifjovi kar Annak bizonyítására, h állampolgár, hivatkozás volt miniszternek néhány fővárosi törvényszékben amikori is Mirto olaszította be magát. Ez a l mő azzal, hogy Mirto k ritja magát a román amelyet semmilyen utó bírói határozat nem adott zetes vizsgálatot Dimitri kamarára vezetőségének e e és ennek eredményeké szett a kamara fegyrlénuma elé, oda konkl nem tudja bizonyítani r ságát, tehát törölni kel közül. A volt miniszter morandumot terjesztett ság elé, amelyben pont szik Pascu tanácsos me fölni. A memorandum a ezzel, hanem éles hang Pascu tanácsos vizsgálat bek között „gyűlölködő hatatlan elfogultsággal”

A volt dé
zökönyvet

Pascu tanácsos rendkette Mirto kirohánása. tt a kamara dekanátus at kért Mirto ellen. P delmeskedett a szankci evonta a konzekvenciák kamará tanácsából való kor kérte a kamara t ali összehívását, hogy k enek. Pascu lemondása keltett. A kamara tanác ult, Pascu kilépését egy ották, bizalmukat fejezt oitsággal szemben és t rovic dekánt, hog Pascu megsértésének kö lmazzon szankciókat. Szerdán délelőtt Petro e Mirtot és Pascu tan hallgatta. Mirto kijelen rta állításait, mire Pa an felhívta a volt minis a, hogy ne felejtse el. h aszos, hanem mint vad tanács előtt. Délután há nara elnök tanácsa ism gyváias rendkívül viharos zult atmoszférában foly vvert, hogy a fegyelmi ökönyvét, amelyben a f okok alapján Mirto bírós át kérték, Traian Alex

MERANO SZÁLLODA
Budapest, IV. Bécsi ucca 2.
Telefon: 81-494 és 81-3-96.

Igen mérsékelt árú szobák!
Olcsó penzió-rendszer felszereléssel
beosztásban!

Töltsön nálunk tavasszal néhány feledhetetlenül szép napot a világhírű budapesti Belváros szívében!
Belvárosi nivó — polgári árak!

Székely és Réti BUTORGYÁRT
TÁRGUMÉREZ — BUCUREŢI — BRAŢOV

Tervezőink művészete,
Munkásaink szaktudára,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a bizorítékot,
mely a butorvárról elfeltelele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

JÁSOK

abakat is rendbeho-
alódi
jábfürdő.
OKUS-SO csomag 2/
Fólerakat: ROZSNYA
tár Arad.

el egy olyan területen,
veszteségek árán tud-
elérni. Mussolininek
ednie, hogy a Népszö-
en híveket annak az
a mandatórius hatal-
szépségszöglet. Ebben
és abessziniái problémá-
nyerne, ami a világ-
az abessziniáiak, mint
me.

ágból

színház mellett épít
és az új városi dísz

tempóban folyik az ar-
uj aratógépekkel, am-
aratnak le óránkét
különösen szép
n vizont az esőz
ermést. Általában ke-
idei termést a mez

apjában 393,198 dar-
Palesztinába. 226,0
ezret Szíriából, 4 e-
ezret Romániából. J
13,945,000 tojást ho-
39 százalékkal többé

hogy a hafiái Had-
znek el a nemrég e-
l. Legújabb jelentés
si tanács egyhangulag
haifa: példát követve
vezi el azt az uccá-
politikus és író lakot
elnevezni azt az új
az uccában van.

Keren Kajemet elől-
iesengoff telavivi po-
re Európába utaztat

regi kolonisták ivad-
athániában megtaru-
ta, hogy továbbra
a Világszervezetnek,
on azonban nem ve-

ségét. Könnyelmi
erenceszlenné tehe-
a tehát

keres

Amikor egy többszörösen volt miniszter és képviselő állampolgársága nincs rendben...

Ügyészség elé kerültek Mirto állampolgársági ügyének zavaros aktái

A fővárosi kamara volt dékánja megpróbálta el-
tussolni az ügyet, mire a fegyelmi tanács tagjai
demonstratív lemondtak

Bucuresti, június 28. (Az Uj Kelet tud.)
A fővárosi ügyvédi kamara fegyelmi bi-
zottsága előtt már hónapok óta folyik
Eduard Mirto volt nemzeti parasztpárti
miniszter állampolgársági ügyének vitája.
Mirto, aki Vaida Sándor hívei közé tarto-
zik, s a fajvédő numerus vahalicus mozga-
lom egyik lelkes előharcosa, tudvalevőleg
olasz származású. Apja olasz alattvalóként
élt az országban, sőt a fővárosi ügyvédi
kamara vezetőségének egyes tagjai úgy
találták, hogy a többszörösen volt minisz-
ter Mirto állampolgársága nincsen rend-
ben. Ennek alapján kérték annak megál-
lapítását, hogy Mirtonak az ilfovi ügyvédi
kamarába való felvétele törvénytelen. Kö-
vetkezésképpen a volt minisztert törölni
kell a kamara tagjai közül.

Pascu tanácsos megállapít-
ja, hogy Mirto nem román
állampolgár

A vizsgálat azóta szakadatlanul folyik
és olyan komplikációkhoz vezetett, ame-
lye kalkalmasak arra, hogy alapján for-
gassák fel az ilfovi kamara belső rendjét.
Annak bizonyítására, hogy Mirto nem ál-
lampolgár, hivatkozás történik magának a
volt miniszternek néhány évvel ezelőtt a
fővárosi törvényeseken tett kijelentésére,
amikor is Mirto olasz alattvalónak mon-
dotta be magát. Ez a kijelentés egyérte-
lű azzal, hogy Mirto kategorikusan elhá-
rítja magát a román állampolgárságot,
amelyet semmilyen utólagos jogerővel
bíró határozat nem adott meg neki. Az elő-
zetes vizsgálatot Dimitrie Pascu tanácsos,
kamara vezetőségének egyik tagja vezette
le és ennek eredményeképpen jelentést ter-
jesztett a kamara fegyelmi bizottságának
plénuma elé, oda konkludálva, hogy Mirto
nem tudja bizonyítani román állampolgár-
ságát, tehát törölni kell a kamara tagjai
közül. A volt miniszter ezzel szemben me-
morandumot terjesztett a fegyelmi bizott-
ság elé, amelyben pontról-pontra igyek-
szik Pascu tanácsos megállapításait cá-
folni. A memorandum azonban nem éri be
ezzel, hanem éles hangos mond bírálatot
Pascu tanácsos vizsgálatát fölött, akit egye-
bek között „gyűlölködő és megmagyaráz-
hatatlan elfogultsággal” vádol.

A volt dékán eltépte a jegy-
zökönyvet

Pascu tanácsost rendkívül kinosan érin-
tette Mirto kirohanása. Azonnal jelentést
adott a kamara dékánusának és szankció-
kat kért Mirto ellen. Petrovici dékán ké-
szelmeskedett a szankciókkal, mire Pascu
előnta a konzekvenciákat és bejelentette
a kamara tanácsából való kilépését. Ugyan-
kor kérte a kamara testületének azon-
nal összehívását, hogy kérése fölött dönt-
senek. Pascu lemondása nagy szenzációt
keltett. A kamara tanácsa azonban össze-
ült, Pascu kilépését egyhangulag elutasí-
tották, bizalmukat fejezték ki a fegyelmi
bizottsággal szemben és utasították George
Petrovici dékánt, hogy vizsgálja ki
Pascu megsértésének körülményeit és al-
mazzon szankciókat.

Szerdán délelőtt Petrovici dékán beidé-
zte Mirtot és Pascu tanácsos jelenlétében
hallgatta. Mirto kijelentette, hogy fenntar-
tja állításait, mire Pascu igen energika-
n felhívta a volt miniszter figyelmét ar-
ra, hogy ne felejtse el, hogy nem mint pa-
naszos, hanem mint vádlott jelenik meg a
tanács előtt. Délután három órakor a ka-
mara elnöki tanácsa ismét összeült. A tár-
gyalás rendkívül viharos volt és végig fe-
szült atmoszférában folyt le. Megállapítást
nyert, hogy a fegyelmi bizottság jegyző-
könyvét, amelyben a felhozott bizonyíté-
kok alapján Mirto bíróság elé való állítá-
sát kérték, Traian Alexandrescu, a kama-

ra volt dékánja eltépte, bár a jegyzőköny-
vet Vladescu, Cezar Simionescu, Nicolae
Trestianu és Dimitrie Pascu tanácsosok
irták alá. Ehelyett egy másik jegyzőköny-
vet készítettek, amely ahelyett, hogy Mirto
bíróság elé való állításáról intézkedne,
egyszerűen a tanács elé terjeszti a volt mi-
niszter állampolgárságának ügyét. Jcn
Vladescu ügyvéd, a fegyelmi bizottság
egyik tagja, éles hangon kelt a sajnálatos
és veszedelmes rendszer ellen, amelyet
egyesek az ország első ügyvédi kamarájá-
nak erkölcsébe be akarnak vezetni. Be-
jelentette, hogy szolidaritással vállal Popes-
cuval, a tanácsból kilép és kérte a kamara
testületének azonnali összehívását.

Kitör a háború az ügyvédi
kamarában

Vladescu írásban foglalta lemondását,
amely a következőképpen hangzik:

„Dékán Ur!

Alulírott I. N. Vladescu, az ilfovi ügy-
védi kamara fegyelmi tanácsának tagja,

kérem szíveskedjék tudomásul venni, hogy
az ügyvédi rendben betöltött ezen megbí-
zatásomról lemondok a következő okok mi-
att:

Néhány nappal ezelőtt értesültem arról,
hogy a Mirto ügyvéd bíróság elé való állí-
tásáról intézkedő határozatot, amelyet ki-
vülem Cezar Simionescu, Trestianu és
Pascu tanácsosok is aláírták — Traian
Alexandru volt dékán eltépte, anélkül, hogy
valamelyes szankciót alkalmaztak volna
ellene. Ezt az értesülésem a fegyelmi ta-
nács június 26-i plenáris ülésén ön is meg-
erősítette. Ezen kívül, bár Dimitrie Pascu
tanácsost Mirto nyomtatott és a közönség
körében terjesztett memorandumban su-
lyosan megsértette, mind a mai napig nem
alkalmaztak szankciókat ellene. Ennek a
tűrhetetlen helyzetnek a halogatása, vala-
mint az, hogy egy a törvényes formák
betartásával aláírt jegyzőkönyvet eltép-
nek anélkül, hogy a dékán, vagy a tanács
közbeléptek volna, súlyos megsértését je-
lentik a fegyelemnek és az erkölcsi rend-
nek, amelyet a dékánnak az ügyvédi testü-
letben meg kell őriznie.

I. N. Vladescu.

Cezar Simionescu tanácsos szolidaritást
vállalt Popescu és Vladescu kollégáival és
ugyancsak bejelentette a tanácsból való
kilépését.

Vladescu kijelentette az újságírók előtt,
hogy az, ami történt, precedens nélkül áll
a kamara történetében. Az ominózus jegy-
zökönyv — mondotta — csak azután tűnt
el, miután Mirto másolatokat kezdett ké-
szíteni róla. Feljelentést fogok tenni az
ügyészségen, hogy teljes világosság terem-
tessék ebben az ügyben és alkalmazzák a
megfelelő szankciókat. Az ilfovi kamara
nem az a testület, ahol mindenki azt csi-
nálhat, amit akar.

Nyaraljon

SLANICUL MOLDOVEI-ben

A legszebb klimatikus hely, Moldova gyöngye, a

román Karlsbad

A szezon június 1-től október 1-ig tart. — Ásványvizek, inhaláció, pulverizáció, süritett
levegő, radiológiai intézet, ásványfürdők, szénsavas vizek. — Uj hotelek, modern villák,
elsőrangu éttermek.

A kaszinóban:

rulett, brazilian, chemin de fer stb. — Ötvenszázalékos vasuti kedvezmény.
Allomás: Tg-Ocna.

Napvilágra kerül a moszkvai
kincsesládák tartalma

Ritka divatmodellek a ládák fenekén

Bucuresti, június 28. (Az Uj Kelet tud.)
Husz éven keresztül a Moszkvába küldött
ládákról úgy beszéltek Romániában, mint
mesebeli kincsesládáról s minél valószínű-
lenebbé vált ezeknek a kincseknek a vizs-
szaszterése, annál nagyobb legendákör
övezte őket. „Tezaurul dela Moscova” —
(a moszkvai kincsek) volt a küldemény
hivatalos neve.

Amikor a háború alatt rákerült a sor,
hogy az ellenség pusztító inváziója elől
külföldre menekítsék az állami értékeket,
műemlékeket, felvetődött, hogy igen sok
magános rendelkezik műkincsek és törté-
nelmi emléktárgyak fölött, amelyeknek
megőrzése nemzeti, történelmi és egyéb
szempontból is igen fontos.

A kormány erre való tekintettel hoz-
zájárult, hogy ezeket a magánjavakat az
állami aranykészlettel és műkincsekkel
együtt külföldre menekítsék és ott hiva-
talos őrizetben részesítsék.

De jött a forradalom, a felfordulás, a
béke s ugylátszott, hogy a moszkvai kül-
demény semmivé válik s végleg eltűnik.

És a Moszkvába küldött tárgyak és ér-
tékek tulajdonosai siettek bejelenteni „mil-
liós” káraikat, esetleges kártalanítás re-
ményében.

Amikor kiderült, hogy Titulescu elinté-
zte a moszkvai kincsek ügyét, valóságos
pánik keletkezett és sokan megdöbbentek
arra a gondolatra, hogy most aztán ki
fognak derülni a kártejelentések hamis

adatai.
Hisz úgy volt, hogy a ládák örökre el-
tűntek s azoknak tartalma örök titok ma-
rad s lám most sorra bontják fel az 1440
moszkvai ládát, amelyet a mult heten szál-
lított át Romániába a Principesa Maria
nevű hajó Odesszából. A ládák egyelőre a
Gara de Nord egyik raktárhelyiségében
vannak leraktározva s már napok óta dip-
lomatak, tisztviselők, szakértők, munká-
sok kotornak bennük, rendőrök csend-
őrök ellenőrzése mellett, újságírók szemé-
láltára.

A ládák tartalma már nem képez titkot
s lassanként napvilágra kerülnek a legen-
dás kincsek s a magánküldemények.

Ezideig azonban nem kerültek napvilá-
ra csak poros, megsárgult papírok, iktató
könyvek s ami a legmulatságosabb a ma-
gánküldemények címén elküldött csoma-
gokból sem Grigorescu képek, sem törté-
nelmi jelentőségű okmányok, hanem az el-
mult évtizedek megfakult ruháinak
legkülönbözőbb példányai; estélyi ruhák
(1916 évi divat) selyem fűzők, truccotlak.
magasszaru szarvasbőrcepellők a legfino-
mabb minőségű „french-cancan” haris-
nyák, tucatszámra, gyönyörű csipkefém-
nemű, a fehérnemű szabók igazi remek-
művei és kalapok a legfantasztikusabb
formákban, az egyiket kakuk fej díszíti,
a másiknak széles a karimája s félreca-
pott, a harmadikat káposztalevél (vagy
valami hasonló) ékesíti.

Amikor 15 kilót lefogyott

Újra visszanyerte régi alakját

Csipői, karjai és a nyak formásabbak lettek

Alig fog egy 40 éves asszonynál ekkora
változást lehetségesnek tartani. Ragyogóbb
szemek, frissebb bőr, tisztább fej. És ami a
legfontosabb, visszanyerte alakját, kecsesen
és minden hájtól mentesen, mint fiatal korá-
ban. Milyen jó tündér hozta ezt a változást?
Olvassa sajtó maga a történetet:

„Mintegy tíz év előtt, amikor 30 éves vol-
tam, hirtelen hízni kezdtem, noha már az-
előtt 64 és fél kilós voltam. Megijedtem,
amikor észrevettem, hogy már 76 kilót nyo-
mok. Ékeskedésemben Kruschen-sóval tet-
tem próbát, nem tartottam semmiféle diétát,
nem mondtam le semmiről, ami izlett, mégis
arra a tapasztalatra jutottam, hogy csakis a
Sels Kruschen minden reggeli használata fo-
gyasztott. Szemeim ragyogóbbak lettek és
tisztábbak, fejem sokkal szabadabbnak tet-
zett, valóban úgy éreztem magam, mint
egy sokkal fiatalabb asszony. Most negyven-
éves vagyok, abban a korban, amikor az asz-
szonyoknál a csipők, karok, lábak és a nyak
körüli a zsírréteg kezd lerakódni, de én mind-
ezt elkerültem, sokkal mozgékonyabbnak és
fiatalabbnak érzem magam és reggel mindig
friss vagyok. Mai súlyom 61 kg. Régi alakot
visszanyertem, amely elvesztette a reá-
tapadó felesleges hajat”. — K. U.

Kruschen megtámadja a hájképződés okait
és a megemészthetetlen anyagoktól és a fele-
sleges materiáktól való szabadulást moz-
ditja elő.

A Kruschen-sót több mint 120 országban
árulják és most már Romániában is minden
gyógyszertárban és drogeriában üvegenként
95 lejért kapható.

A leltározó tisztviselők ügyetlenül huz-
zák ki a ritka példányokat a ládákából, szem-
mérmesen emelik magasra a puha selyem
ingeket, ijedten tartják maguktól mesz-
szi a ruhaneműt, amilyent egyikük-mási-
kuk talán sohse látott. A diplomatak s a
szakértők irulnak, pirulnak, az újságírók
lézasan jegyeznek.

Megkérdézzük az egyik szakértőt vaj-
jon muzeumi tárgyakról van szó, de ő
jóízűen kacagva adja elő:

„Emlékszik ön X miniszterre? Ugye jó-
képű férfi volt? Volt neki egy barátja?
Volt. S a barátjának egy sógornője? Ter-
mészetesen. S a sógornőnek egy unokaha-
ga? Az is volt. Persze mind eljáromgattak
a miniszter ur kabinetjébe. S vajjon ilyen
körülmények között nem-e tekinthették
magukat ezek a kitünő hölgyek joggal a
nemzet sógornőinek és unokahugainak?
Persze, hogy igen. És akkor belátja, hogy
nem lehetett megtagadni tőlük a ládákat.
Hisz a többi mellett már nem sokat szá-
mitott ez a pár láda. Nagyobb órszámra egy
sem volt szükség.

Aztán még másra is gondoltak az akko-
ri hölgyek. Hosszabb moszkvai tartózkodá-
sra s a mindig csinos, mindig elegáns
bucuresti hölgyek tudták, hogy nekik tün-
dökölőniök kell a moszkvai, esetleg a szent-
pétervári bálokon.

Ime miről mesélnek a moszkvai ládák.
S a kakuk tollas kalapoknak, a nehéz se-
lyem alsósoknyáknak se vége, se hossza.
Minden újabb láda újabb meglepetést rejt
a mélyén.

És majd, amikor összehasonlítják a most
készülő leltárokat, az 1918-ban és 19-ben
bejelentett károkkal fog kiderülni, hogy
milyen költséges volt 1916-ban lépést tar-
tani a divattal.

Nem akarunk túlzásokba esni, hiszen az
1440 ládának nagyrésze még felbontatlan
s nagyon könnyen előfordulhat, hogy idő-
vel érdekesebb, sőt értékebb holmik is
előkerüljenek a hosszú viszontagság után
hazakerült küldeményekből. Talán még az
aranykészlet is. (—del)

Jó szobafestőt,

mázolót

csak

Grátzol

Str. Filipescu 15. Telefon: 7-49.
Str. Memorandului 20.

SPORT

A Makabi-kongresszus
margójára

Cluj, junius 28. (Az Uj Kelet tud.) Pár nappal ezelőtt a Román Makabi Szervezet kilencedik kongresszusát tartotta Brailában. A kilenc kongresszus közül Erdély zsidó sportja ezidén a másodikon vett részt. Hét év különbség van tehát a régi királyság és Erdély Makabi mozgalma között. Ez a hét év különbség azonban csak papíron, leírva ennyi, mert a gyakorlatban sokkal nagyobb a távolság a régi királyság és Erdély zsidó sportja között.

A cernauti Makabi, amely immár huszonöt éve rója a Makabizmus útját, ezelőtt tíz évvel a Regát több városában Makabi-szekciókat alakított, amelyeket gyors egymásutánban újabbak követtek. Igen rövid idő alatt Moldova, Beszarábia, Munténia már jelentős számú zsidó sportegyesülettel rendelkeztek, amelyek tevékenysége a Makabi-mozgalom célkitűzéseinek megfelelőleg a tömegsportokban nyilvánult meg. Apó gyermekeket neveltek — úgy fizikailag, mint szellemileg — a Makabi-szekciókban, akik az idők folyamán fizikailag láthatóan fejlettek, szellemileg képzettebbek lettek ki ebből a nevelésből. Hogy szellemikben mi ragadt rájuk, azt a kongresszuson megtartott mély és rendkívüli komoly hozzászólások igazolták.

Ezzel szemben az erdélyi zsidó sportegyesületek működése az utóbbi években mellékvágányra terelődött. A kongresszus megállapította ugyan, hogy szükség van a zsidó sportegyesületek keretein belül ping-pong, futball, tenisz, vívó, stb. szakosztályokra, ezek a sportágak azonban csak másodrendű fontosságúak. Mert a sportegyesületek tevékenységét a tömegsportok üzése és elsősorban a torna kell hogy képezze, a többi csak keretül szolgál.

Az erdélyi Makabi-szervezet, valamint a brailai kongresszus határozatai kategorikusan intézkednek a zsidó sportegyesületek jövő működése felől: Tornaszakosztály nélküli zsidó sportegyesület nem lehet tagja a Makabi szervezetnek. Nem kétséges, hogy a jövő zsidó generáció jobb és szebb jövője érdekében a zsidó sportegyesületek, amelyek ennek a célnak szolgálatába állanak, rövid időn belül behozzák azt a hátrányt, amely Erdély zsidó sportját a Regát, de főleg Bucovina zsidó sportjától elválasztja.

A kongresszust a brailai Makabi saját tornateremben tartották. De milyen tornateremben. Külön telken, amely a Makabi tulajdona, a modern építéstechnika egyszerű, sima stílusban épített hatalmas terem, hófehér falakkal, óriási ablakkal. A terem padlózatát parkett borítja, a falakon és plafonon nagy fehér gömbök. A terem plafonján kampószegyek, a gyűrűhínták és egyéb szereknek; bordázott falak és a torna valamennyi ágát szolgáló szerek láthatók a teremben, amely egyuttal színház is: színpada van, süllyesztett világítással. A terem mellékhelyiségei csupa praktikus kis szobák: fürdő, 6 tussal, öltöző, pihenő, könyvtár és iroda. A építmény teraszra nyitott, amelyen napfürdőzni lehet. A termet tavaly fejezték be; telexekkel és építkezéssel kerekken egymillió lejbe került. Tudni kell ehhez, hogy Brailában mindössze négyezer zsidó lakik. A brailai Makabi az első zsidó sportegyesület Romániában, amely saját modern tornateremben látható vendégül a zsidó sport parlamentjét. És ez megmagyarázza, miért tartották a kongresszust Brailában. Schindler mérnök, a cernauti Makabi immár 25 éve vezetője megindult hangon kérte a záróülésen a delegátusokat, igyekezzenek hogy tevékenységük révén hasonló tornateremben végezzenek nevelő munkájukat a zsidó ifjúság regenerálása terén. A brailai Makabi iskolapéldája a zsidó sportintézménynek. Ezért tartották a kongresszust Brailában.

Nekünk erdélyieknek, akik hozzá vagyunk szokva, hogy errefelől a sportról, mint legjobb esetben egy hasznosabb szórakozásról beszéljenek; igen kellemes és jóleső meglepetés volt az, amit a brailai kongresszus nyújtott. A delegátusok, mintegy hatvanan, egymás mellé rakott asztalok mellett téglalapokban ültek. Figyelték a szónokok beszédeit és mindent jegyeztek. Elég volt valamelyik szónoknak egyetlen homályos, vagy nem egészen érthető mondata valamely kérdésről, hogy egyszerre tizenöt-huszan jelentkezzenek szóra. Igen komoly felkészültségről tettek tanúságot a különböző sportegyesületek vezetői és ha csak a legjelentéktelenebb dologban is dönteni kellett, azonnal érintkezésbe léptek egymással tartományonként és

közös elhatározás alapján foglaltak állást. Ugyancsak ilyen uton jelölték ki a szónokok levő kérdések szónokát is, akinek közt álláspontot kellett a plénum előtt kifejezni. Mindez azt bizonyítja, hogy a regáti zsidó sportegyesületekben igen komoly Makabizmusmunka folyik.

Érdekes volt megfigyelni, hogy amíg például Iasi, illetve általában Moldova a jobboldalon foglalt helyet, addig Beszarábia kilenc delegátusa a baloldal legsarkában helyezkedett el. Bucovina, Crnautival együtt, egy ideig a közepén ült, majd az elnöki referátum után, amikor a referátum fölötti vita megkezdődött, a teljes bucovinai gárda a jobboldalon helyezkedett el, ezzel is dokumentálva „lojalitását” a lelépő exekutívével szemben. Hogy mit jelent a regátiaknak a zsidó sport kérdése bizonyítja az is, hogy a kongresszuson a regáti zsidó sajtó mindenik orgánuma képviselve volt: Unzer Zeit, Ostjüdische Zeitung, Hajnt, de itt volt a brailai nemzsidó sajtó egyik munkatársa is, aki végigasszisztált a bezárásig.

A Regátban a zsidó sport komoly tényező. (w—)

Holnap ismét megindulnak
a Nemzeti Bajnokság
mérkőzései

Cluj, junius 28. A Nemzeti Bajnokság küzdelmei egy hónapi szünet után holnap ismét megkezdődnek. A program szerint teljes forduló volt kisorsolva, a clujai lövészklub miatt azonban az Universitatea—Romania mérkőzés elmarad. A programon a következő mérkőzések szerepelnek:

KÖZGAZDASÁG

Kell-e 44 százalékos felárat fizetni a belföldi
valutatartozások után?

Az új külkereskedelmi rendszer a ma még megoldatlan kérdések egész légióját vetette föl, amelyek rendezése újabb és újabb megválasztásoknak teheti ki gazdasági életünket.

Igy főleg a bankok és a jelzáloghitelezők részéről merült fel az a kérdés, hogy mi lesz a belföldön fizetendő, de idegen valutákban vállalt tartozásokkal? Ez a fogas probléma a bankokra nézve ugyanis, mint hitelezőkre és ugyis, mint adószóra, rendkívül fontosággal bír. A pénzintézetek ugyanis még mindig igen tekintélyes összegre rugó és idegen valutára szóló betéteket kezelnek, másrészt pedig, mint jelzáloghitelezők, szintén nagyobb összegű erős valutákban kötött kihelyezések felett rendelkeznek. Az a kérdés vár tehát a kormány részéről eldöntésre, hogy az idegen valutájú, de belföldre szóló követelések és tartozások után is fizetendő-e a 44 százalékos valutafelár?

Erre a kérdésre egyelőre még senki sem tud feleletet adni. Hírek szerint a Banca Nationala egy főkajhoz intézendő körlevélben fogja lefektetni a maga álláspontját. Kérdéses azonban, hogy azok az egyének, akik érdekeikben megkárosítva érzik majd magukat, mennyiben fogják a jegybank diszpozícióját magukra nézve kötelezőnek elismerni.

Pénzügyi körökben a kérdés megoldását illetően homlokegyenest ellentétes vélemények alakultak ki. Általában a bankok álláspontja az, hogy a 44 százalékos valutafelár kifejezetten külkereskedelmi célokat szolgál és annak a belföldön való alkalmazása teljesen indokolatlan. Eszerint tehát, akinek idegen valutában fennálló és belföldön fizetendő tartozása, vagy követelése van, az illető valuta hivatalos kursusan minden felár nélkül tartozik fizetést teljesíteni, illetve elfogadni. Ugyanennek a véleménynek az alátámasztására azt is felhozzák indokul, hogy

Szombaton: Unirea Tricolor—Kinizi Bucurestiben.

Vasárnap: Juventus—NAC és CFR—Gloria Bucurestiben.

Ripensia—Venus Timisoaran. Crisana—AMTE Oradean.

A B-liga minősítő küzdelmében vasárnap a következő mérkőzéseket játsszák: Petroseni—Juul—Phönix, Brailában Dacia Unirea—HTV.

A Gazeta Sporturilor értesülése szerint az osztrák Austria augusztus hónapban három mérkőzést játszik Bucurestiben.

Lóversenyek a clujai sporttelepen. A Societatea Hipica Ardeal junius 29 és 30-án rendezi évenként szokásos lóversenyét a clujai sporttelepen. A Károly király védnöksége alatt működő társaság versenyei igen érdekes és látványos sportot nyújtanak. A verseny szombaton délelőtt fél 10 órakor, délután 2 órakor és vasárnap délután 2 órakor kezdődik.

A Középeurópa Kupa küzdelem második fordulóján a következő mérkőzéseket játsszák: Hungaria—Juventus, Sparta—Fiorentina, Ferencváros—Zidenice és Slavia—Austria.

Megkezdődtek a Haggibbor teniszklubja versenyei. Pénteken kezdetét vette a Haggibbor-klub teniszverseny. Szombat délután a KAC—Haggibbor és Universitatea—TC mérkőzések, míg vasárnap délután 3 órai kezdettel a Haggibbor—U és KAC—TC mérkőzések kerülnek eldöntésre. Vasárnap délelőtt a rendező egyesület házi gyermekversenyének döntői és az előző napokról esetleg elmaradt kupaszámok kerülnek lebonyolításra. Külön érdekfűzőt kélt a Haggibbor utánpótlásának bemutatkozása.

A cluj Select- és Uránia-mozgók igazgatósága és alkalmazottai mély fájdalommal jelentik, hogy

Fodor Dezső

társtulajdonos és igazgatósági tag f. hó 28-án hirtelen elhunyt.

Emlékét szeretettel őrizzük.

A cluj összes mozgósínházak tulajdonosai és vezetői, valamint az Erdélyi Mozgósínházak Egyesülete fájdalommal jelenti, hogy kartársuk

Fodor Dezső

a cluj Select- és Uránia-mozgók társigazgatója e hó 28-án hirtelen elhunyt.

Emléke legyen áldott.

Nem adnak devizát az
utlevélhez

Cluj, junius 28. (Az Uj Kelet tud.) A belügyminisztériumnak az a szigorú és részletes előírásaihoz intézett rendelete, amelyben úgy intézkedik, hogy csak akkor engedélyeznek utlevélkéreket, ha a kérvényező írott nyilatkozatban lemondanak devizaigénylési jogokról és szándékukról, hatalmas feladást keltett. Pénzügyi körök ezt a rendeletet olybá tekintik, hogy a kormány ezáltal hivatalosan is elismerte a zugtörzsdét, mivel a belügyminisztérium is tudja, hogy a kiadó utlevélhez deviza, vagy valuta is kell, az pedig ezennel csak a zugforgalomban lehet beszerezni.

Érdekes, hogy a 44 százalékos valutafelár bevezetése alkalmával még úgy intézkedtek, hogy indokolt esetekben ennek a 44 százalékos felárát a felszámításával kapnak devizát a jegybanktól a külföldre utazók. Ez a külügyminiszteri rendelet azonban ezt az intézkedést is keresztülhúzza.

Tisztaatlan marad az a kérdés, hogy azok a külföldre utazni szándékozók, akiknek már megvan a jegybank devizakiutalás jóváhagyása, s akik csak az utlevélreikre várnak, hogy a Banca Nationalánál a részükre megállapított külföldi kifizetést átvehessék, szintén lemondó nyilatkozatot kell adniuk, mielőtt utlevélüket átveszik? Ez kell a nyilatkozattal adják vissza a számukra megállapított devizát?

Junius 30-án lejárnak az adó- és bírságfizetési előnyök. Miután junius 30-án az a terminus, amit a pénzügyminiszter külföldre adó-, pénzbírság- és kamat-rögzítésre adott, a minisztérium úgy intézkedik, hogy ezen kedvezmények igénybevétele gett junius 29 és 30 napjain az összes pénzügyigazgatóságok és adóhivatalok nyitva tartanak. Junius 30-ika után a fuscus adó- és bírságfizetési előnyök nem élvezhetők és a pénzügyminiszter figyelemfelhívása szerint — adóhivatalok kénytelenek lesznek a végrehajtások és végrehajtási költségek kellemteliségeinek az adókat kitenni.

A BRÁTKAI (Jud. Bihar nyaralótelek)

amely pormentes levegő és subalpin fekvésű Kitiñő konyha, izléses ételek, felnőttek és gyermekeknek, u. m.: diétáknak bősz teljes ellátása 5-ször naponta vagy hízók. Pontos kiszolgálás, jutányos árak és szigorú orth. כשר csak Steinmetz Zsi, mondánál kapató. Szives megkereséseket pontosan válaszolok.

Elhizottal rövid idő alatt karcsuvá lesznek tea, fűpilula, torna és diéta nélkül a teljesen ártatlan matlan

„CITROSAN“

dietetikus marienbadi só által. Rövid használat után már pár kilót fogyaszta. Megakadályozza az elhízást az erre hajlandó egyéneknél. Egy csomag 100 lej, két csomag 190 lej. Biztos eredmény. Lerakat: „ARCO“ Bucuresti, Calea Căărășilor 91. Telefon 4-49-1

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ
ROMÁN NAUHEIM
TERMÉSZETES PARATIÁN SZÉNÁVÁS
RADIOAKTÍV SZÓRÁSOS FORRÁSVÍZKEZELÉS

A CFR vonalain 50 százalékos kedvezmény. — Allandó katonazene. — Pausálárak az EUROPA utazási irodák útján.

BIZTOS GYÓGYHATÁS: szív- és vérkeringési zavaroknál, szervi, elhízásos, érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

NŐI BETEGSÉG, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyo mán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel.

Természetes szénasavas-sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés.

Kitűnő konyha — Elsőrendű szállodák. Diétás penziók, mérsékelt árakkal. Uj, modern uszoda, napfényes stranddal.

Fürdőidény: május 15-től október 1-ig Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziási Gyógyfürdő RT. Fürdőigazgatóság, Buziás, (Bana)

Fén
merény
F

Egy állásnélkü

Cluj, junius 28. Tegnap délelőtt fél 4-es számú hűfejű ember rohant a kulatlan hangon ordog.

— Segítség, gyilkos! A járőrök és a sofőrjei a vérzőfejűtet, aki a főtéri virágot, ahol egy fia ide-oda futott a virázasfalton.

— Meg akart gyilkolni a vérzőfejűket az időközben re! a menekülő fiatal magukat, akit igazán is elfogni.

Időközben a vérzőlegközelebb eső győreppen ott tartózkodó részeseit első segélyes kopyna hátsó részén erősen vértett, de a természetit.

A szomszéd üzlet dultak a nagy riadalmisemerték fel a vérzőMárton főtéri ócskaMárton, miután fejizgalmakból magáhozpen mesélte el a rablást.

Délelőtt egyseriétalembert tért be az nek nem tűnt fel a mert megszokta, hogy szegény néposztályban ember használt komindrágót kért. Amik kért nadrágot leakaszzerre azt érezte, hogy gyal hatalmasat sújt pillanatan elkábult, sel kirohant az utcára éppen az uttesten f

Pus

Cluj, junius 28. A na hőmérséklet oly magaszinte évszázadok óta linben, Varsóban, De következményei voltak hőségnek és riadalmakosság körében.

Németségban a pok óta. Berlinben 12 pontból álló káni a lakosságának a hőhárítására. Az autósot kapta, hogy a nap 33 fok Celsius, ami az éj folyamánban 38 fokot mutatban, amire 1791 óta Prágában 40 fokárnyékban, ami 16 elő a csehszlovák fő Varsóban a hőmérséklet. Kétszáz e

Fényes nappal kalapácsos merényletet követtek el a cluji Főtér egyik üzletében

Egy állásnélküli kereskedősegéd sikertelen rablási kísérlete

Cluj, junius 28. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délből féltenként órákor a cluji Főtér 4-es számú házában kapuján vérzőfejű ember rohant ki az utestre és artikulálan hangon ordította:

— Segítség, gyilkos!
A járókelők és a közeli autótaxiállomás sofőrjei a vérzőfejű ember köré seregltek, aki a főtéri virágágyas rész felé mutatott, ahol egy fiatalember fejvesztetten ide-oda futott a virágágyak között vezető aszfalton.

— Meg akart gyilkolni ez az ember — kiáltotta a vérzőfejű ember, mire a járókelők az időközben előkerült két rendőrrel a menekülő fiatalember után vetették magukat, akit izgalmas hajszá után sikerült is elfogni.

Időközben a vérzőfejű embert bevitték a legközelebb eső gyógyszerháza, ahol az éppen ott tartózkodó dr. Heller nőorvos résziesítette első segélyben. Kiderült, hogy a koponya hátsó részén érte ütés, a seb erősen vérzett, de a sérülés nem komolyabb természetű.

A szomszéd üzlet tulajdonosai is kitódultak a nagy riadalomra és meglepetten ismerték fel a vérzőfejű emberben Roth Márton főtéri ócskaruha kereskedőt. Roth Márton, miután fejét bekötötték és első izgalomból magához tért, a következőképpen mesélte el a rablótámadást.

Délután egyszerűen öltözött magas fiatalember tért be az üzletbe. A kereskedőnek nem tűnt fel a vevő olcsó öltözéke, mert megszokta, hogy vevőikre inkább a szegény réposztályból kerül ki. A fiatalember használt könnyű anyagból készült nadrágot kért. Amikor megfordult, hogy a kért nadrágot leakassza a fogasról, egyszerre azt érezte, hogy valami erős tárggyal hatalmasat sújtották a fejére. Első pillanatban elkabult, de nagy erőfeszítéssel kirohant az utcára, ahol „vevő” már éppen az uttesten futott keresztül.

A lefűlet támadót közben bekisérték az elsőkerületi rendőrségre, ahol kiderült, hogy Faragó Fleischer Andrásnak hívják 22 éves állásnélküli kereskedősegéd. Az elsőkerületiről a központi rendőrségre szállították Fleischert, ahol Draghiciu rendőrigazgató vezetésével Párdi detektiv vette kezébe a nyomozást.

Délután öt órákor Faragó Fleischert a helyszíre kísérték, ahol a szomszédos üzletekből és az ucca közönségéből nagy tömeg verődött össze.

A rablótámadót bevezették a kapualatti hosszú keskeny üzletbe, ahol néhány órával ezelőtt kalapáccsal fejbeverte az üzlet tulajdonosát. Most Roth Márton felesége áll az üzletajtóban és beengedi a detektiveket a vilánnal világított helységbe.

Mikor Rothné megpillantotta férje merényletjét félig siró hangon rászól:
— Egy nadrágot akarta megölni a férjemet?

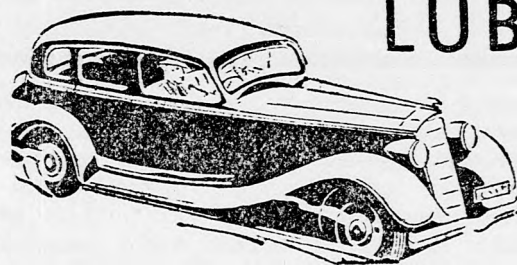
A fiatalember nem felel csak lehajtja fejét. Az üzletben elmondja, hogy hogyan jött be, hogyan vette ki kabátja alól a kalapácsot, amikor Roth elfordult a kért nadrágot. A helyszíni szemle után a rablótámadót ismét visszavitték a központi rendőrségre, ahol tovább folytatták a kihallgatást. Az a gyanu merült fel még ellene, hogy nemcsak ez az egy eset terheli a lelkét. Kiderült ugyanis, hogy mint országát már körözte a rendőrség.

Faragó Fleischer kihallgatása közben megérkezik egy Schwartz nevű fiatalember kinek óráját lopta el a délelőtti rablótámadó. Faragó Fleischer kihallgatásakor azt vallotta, hogy nyomora vitte rá a rablótámadásra. Az óralopást és az orgazdaságot nem ismerte be.

A rendőrség azonban tovább kutatja előleletét, mert valószínű, hogy nem ez az egyetlen büncselekmény, amely lelkiismeretét terheli.

GAZDASÁGOSSÁG, MINŐSÉG ezt jelenti a LUBOIL

Az intelligens autós számára az olaj minősége olyan kérdés, amely a legnagyobb mértékben érdekli, mert teljesen tudatában van a fényező fontosságának. A minőség után az ár kérdése következik. Itt is győzedelmeskedik a Luboil, mert egyesíti a két legfontosabb tulajdonságot: gazdaságosságot a minőséggel. Luboil ára annyira alacsony, hogy megengedi csekély költség mellett az olajnak 1500 kilométerenkénti cseréjét.

LUBOIL

AZ „UNIREA” GYÁRTMÁNYA

LEGNAGYOBB GARANCIA — a repülőmotorok számára alkalmas

Ha 1935 március 28. előtt lehetett kétség a Luboil olaj minőségét illetően, ma minden kétség eloszlott. A Repülésiügyi Minisztérium 06954 számú, 1935 március 28-án kelt leiratával elismeri a Luboil olaj egyszerű minőségét és a repülőgépek számára alkalmasnak. Az az olaj, amely jó a repülőmotorok számára, minden esetben a legajánlatosabb az Ön motorja számára is.

Koncentrációs táborba vetik azokat a zsidókat, akik visszatérnek Németországba

Már látogatába sem mehetnek a Harmadik Birodalomba a német zsidók

Jeruzsálem, junius 28. A jeruzsálemi német konzulátus figyelmeztette azokat a zsidókat, akik német utlevéllel rendelkeznek, hogy ne térjenek vissza Németországba, mert számolniok kell azzal, hogy koncentrációs táborba kerülnek. A konzulátus hivatalos kommunikéban közli, hogy azok

a zsidók is, akik csak látogatába térnek vissza Németországba, koncentrációs táborba kerülnek és ott maradnak mindaddig, amíg kiderül, hogy átmeneti, avagy állandó tartózkodás céljából jöttek az országra.

Több mint tízmilliót sikkasztott és főbelötte magát a bucuresti sárga kerület volt pénztárnoka

Egy erdőben, mielőtt letartóztatták volna, főbelötte magát. Az adóböncsalások értelmi szerzője volt az öngyilkos tisztviselő

Bucuresti, junius 28. Ma reggel Băneasa öngyilkosságot követett el Sofronie Cosma, a sárgakerület pénztárnoka, aki a kerületi városházáról már hosszabb ideje eltűnt és rendezetlen számadásokat hagyott maga után. A Băneasa-ban lévő erdőbe menekült, ahol egy házban a hatóságok emberei megtalálták. Cosmát megadásra szólították fel, mire Cosma azzal felelt, hogy revolverrel kétszer főbelötte magát. A detektivek vértócsában találták meg. A mentők kórházba szállították.

A szoba asztalán levelet találtak, amelyből az ilfovi ügyészség azt állapította meg, hogy Cosma volt az adóböncsalások tettese. Cosma több tisztviselőtársával együttműködve, elsikkasztotta az adóhivatalhoz befolyt pénzeket és a tőzsdén spekulált. A Cosma által elkövetett csalások végösszege rendkívül tekintélyes, esetleg a 10 milliót is felülmúlja. A főváros jogügyi osztálya Breahna tisztviselőt, a kétkerület felügyelőjét bizta meg a vizsgálat vezetésével. Valószínűnek látszik, hogy még néhány tisztviselő ellen megindul az eljárás.

Pusztító hőség uralkodik világszerte

Cluj, junius 28. Világszerte óriási hőség uralkodik. A nap tüze oly forró, és a hőmérséklet oly magas fokon áll, amire szinte évszázadok óta nem volt példa. Berlinben, Varsóban, Danzigban katasztrófális következményei voltak az elviselhetetlen hőségnek és riadalmas pánik uralkodik a lakosság körében.

Németországban tropikus hőség van napok óta. Berlinben 12 egyén halt meg nap-szúrás következtében. A főváros tanácsa 12 pontból álló kánikulai tanácsot adott ki a lakosságnak a hőség veszedelmeinek elhárítására. Az autógyártó szigorú parancsot kapta, hogy lassan vezessenek. Tegnap 33 fok Celsius meleg volt árnyékban, ami az éj folyamán sem enyhült. Bresslauban 38 fokot mutatott a hőmérő árnyékban, amire 1791 óta nem volt példa.

Prágában 40 fokot mutatott a hőmérő árnyékban, ami 167 év óta nem fordult elő a cseh-szlavák fővárosban.

Varsóban a hőmérséklet elérte a 36 fok Celsiusot. Kétszáz esetben kellett elsőse-

gélyt nyújtaniok a mentőknek a hőség okozta rosszulleteknél és nap-szúrásoknál.

Bécsben a hőség következtében három egyén esett össze az uccán és lelta halálát hűgútaban.

A Keleti-tenger partvidékén zivatarok vannak. Mig Berlinben és Bresslauban tikasztó hőség uralkodik, Németország északnyugati partvidékén enyhébb a hőmérséklet.

Danzigban tegnap borzalmas erejű vihar pusztított. A Baltisch Spirituswerk-társaság 200.000 literes alkohol-tartálya tegnap felrobbant. A robbanás óriási kárt okozott. A tüzet még nem sikerült lokalizálni, miután az oltási munkálatokat megnehezítí egy 800 ezer literes alkohol-tartály, mely az égő tartály közelében áll. A város más pontjain is tűz ütött ki.

Bucurestiben 51 fok Celsius meleg volt ma délből 1 órákor. Az ország többi pontjain is kánikula uralkodik.

Clujon ma 36 fok meleg volt.

Éveken keresztül savanyu, rossz kenyeret ettek az oradeai katonák

Több százezer lejes sikkasztás nyomára jöttek az oradeai katonai pékműhelynél. Három katonatiszt és egy pékmester vád alatt

Cluj, junius 28. (Az Uj Kelt tud.) A cluji hadbíróóság július elsején kezdi meg az oradeai katonai pékműhelyben elkövetett sikkasztások tárgyalását. Már évek óta folyik a vizsgálat, amelynek eredményeként Ticulescu Gavrilé főhadnagyot helyezték vád alá. Toculescu főhadnagy éveken keresztül sikkasztott a katonai pékműhelyben és a hiányokat úgy pótolta, hogy a katonák kenyerébe lényegesen olcsóbb és rosszabb nyersanyagot csempészett, mint amilyen elő volt írva. A katonák panaszaiknak végre eredménye volt és a hadtestparancsnokság megbízásából Negulescu őrnagy, a cluji hadbíróóság királyi ügyésze lezárta meg az ügy kivizsgálását. Az őrnagy megállapította, hogy Toculescu főhadnagy 300 ezer lejt helyezett el bankban egy év alatt és ezen kívül jelentékeny összegeket kölcsönzött kollégáinak.

A vizsgálat megállapította, hogy a főhadnagy a pékműhely vezetőjével és még két katonatiszttel szövetkezve követte el a visszaéléseket. A hadbíróóság a három katonatiszt és pékmester bünygyének tárgyalását elsején kezdi meg. A tárgyalás valószínűleg napokig fog tartani.

Napszúrás, égésisebek bőrvizketegység és bőrküüetések ellen:
Unquendum Obermeyer (Vilja Creme)
Kapható minden gyógyszerháza és drogériában.

Pöstyén-fürdő (Csehszlovákia)
Egyedülálló fürdőkezelés a 67° C hőforrásban. Iszaptermák, monden fürdőélet, napfürdős thermal-strandfürdő. Igen előnyös átalánykurák. Prospektus és felvilágosítás, devizabeszerezést illetően is: Pöstyén-iroda. Mr. P. L. Singer, Timisoara II., Str. Saguna 8. Telefon 13-54.
Pöstyén fürdő páratlan reuma ellen

és Uránia-mozgók alkalmazottai mélyentik, hogy

r Dezső

és igazgatósági tag telen elhunyt.

retettel őrizték.

szes mozgószinházak vezetői, valamint az szinházak Egyesülete elenti, hogy kartársuk

r Dezső

és Uránia-mozgók e hó 28-án hirtelen

legyen áldott.

ak devizát az vévelhez

(Az Uj Kelet tud.) A belk az a sziguranca- és rendintézeti rendelete, amelyk, hogy csak akkor engedéseket, ha a kérvényezőn lemondanak devizaigény szándékukról, hatalmas feenzügyi körök ezt a rendek, hogy a kormány ezáltal smerte a zugtörsdét, mivum is tudja, hogy a kiadó vagy valuta is kell, az ak a zugforgalomban lehet

a 44 százalékos valutafelával még egy intézkedtekekben ennek a 44 százalásával kapnak devizát. földre utazók. Ez a küldelet azonban ezt az intézhuzza.

marad az a kérdés, hogy utazni szándékozók, akik a jegybank devizakintalásik csak az utlevelekre várca Nationalánál a részükrl földi kifizetést átvehessé nyilatkozatot kell adjanat átvesszik? Es ezzel a nyvissza a számukra mutat

ejárnak az adó- és birsMintán junius 30-án amit a pénzügyminiszter pénzbírság- és kamatrnisztérium úgy intézkzmények igénybevétele 30 napjain az összes pe és adóhivatalok nyit 30-ika után a fiscus ált m élvezhetők és — a pémelemzetése szerint — aytelenek lesznek a végrehátsási költségek kellemetokat kitenni.

(Jud. Bihar nyaralótelek)

levegő és subalpin fekvzlése ételek, felnöttek u. m.: diétásoknak böször naponta vagy hizóktaolgálás, jutányos árak csak Steinmetz Zs. Szíves megkeresésekrosan válaszolok.

El-hizottal

karcsuvá lesznek tea, füléta nélkül a teljesen ártatlan

„CITROSAN“

badí só által. Rövid hasznkilót fogyaszt. Megakad az erre hajlandó egyéne100 lej, két csomag 190 lej. Lerakat: „ARCO“ Bucarasilor 91. Telefon 4-49-3

Az újkori héber irodalom és a héber egyetem

Írta: Prof. M. WIDER

Semmi sem csodálatra méltóbb és megnyerőbb az épülő ósi-új ország életében, mint a héber nyelv reneszánsza, mely egyedülálló, példátlan tünemény az emberi kultúra történelmében. Az aránylag nem rég még halottnak vélt, újjáéledt régi nyelv ma már a köznap, különös figyelmet fel nem keltő valóságok sorozatába lépett: Erec-Israél hivatalos és magán-érintkezési nyelve, amely százazrek ajakán él nemcsak otthon, hanem a galuban is; napilapok és magas színvonalú egyetem hirdetik életrevalóságát és képességét. Szinte rejtélynek tűnhetik, hogy az évezredekken át rabbinikus, merev kifejezési formába kényszerített nyelv ugyszólván, mint az első tavaszi szellő érintésére feléledt Phoenix-madár levette ósi tollazatát és megfiatalítva, erőteljes lendülettel küzdött fel magát az élő s alkotó műveltek nyelv sorába.

Amde csak laikusok vagy idegenek szemében tűnhet a héber nyelv regenerációja mesterséges életretámasztási kísérlet hihetetlen sikerének. Minden nyelv, mint szellemi közvetítő eszköz, nem határozatok vagy szabott paragrafusok kegyelméből él, hanem mint szerves tényezője az egyetemes életnek, fejlődik vagy elhal.

A héber nyelv valójában sohasem szűnt meg élni. Eltűnt, de létezett. Az ósi, szabadon hőmpolygó ár a középkori időkben mintegy földalatti medrekben bujdosott, folydogált, hogy az újkori utóbbi évszázadaiban dus, megfeszült tartalommal a földből ismét előtörjön és a szabad természetes életben tovább haladjon. A 18. századbeli „chazkalah“-érában a szabadszellemit írók által értékelve és ápolva, a héber nyelv sikerrel alkalmazkodott a modern fogalmak követelményeihez; a mult 150 esztendő alatt mind jobban csiszolódott, tökéletesedett, szintetikus, tömör és hajlítható jellegzetességénél fogva, bérminemű szépirodalmi és tudományos kifejezési igényeknek megfelelő organumnak bizonyult melyet a „Chibath-cion“ mozgalom joggal, mint reményteljes nemzet kincsét karolt volt fel. A modern héber nyelv történelmi szerepével hathatósan tudományosan azonban csak legújabb időben foglalkoztak a jeruzsálemi héber egyetem égisze alatt. Az összehasonlító módszer alapján magyarázzák ma etymológiáját és lexicológiáját. Az egyetem kiadásában nemrég megjelent mű „A modern héber rövid nyelvtana“, nemcsak az új héber grammatika szabályait taglalja, hanem megállapítja az idegen adoptált szavak helyesírását, az újkori civilizáció teremtette — régen nem ismert — fogalmak héber kifejezését, különböző írók által használt szavak tarthatóságát vagy másokkal való helyettesítését stb.

De jelentősebb szolgálatot tett a héber egyetem a modern héber irodalom történelmi kapcsolatainak és a reá gyakorolt külső befolyások felderítése terén. Míg azelőtt inkább a biblia, talmud és középkori héber irodalom szerepelt a tudományos érdeklődés mezéjén, viszont az újkori irodalom legfeljebb szépirodalmi-esztétikai szempontból tárgyaltatott, a fiatal jeruzsálemi egyetem iniciatívájából történelmi-kritikai kutatások rávilágítottak azon nyomokra, melyek a 18. és 19. századbeli héber irodalom keletkezési motívumaihoz vezetnek. A héber egyetem munkássága meghazudtolta minden előítéletes tévhitet, mely a modern héber irodalomban izolált, legfeljebb a zsidó politikai mozgalommal összefüggő, de más irodalmi termékekkel kapcsolatban nem levő értéket akar látni. A „Scopus“-hegyen elhangzott felolvasások bebizonyították, hogy a modern héber irodalom nem egyedülálló mesterkelt produkció, hanem benne gyökeredzik egyrészt a zsidó nép történelmi fejlődésének szellemi talajában,

Hol tölti szabadságát?

Teljes kurát pausálárban elsőrangú ellátással csak az

„EUROPA“ Román Nemzeti Utazási és Turisztikai irodáknál kaphat

Fürdőszállodák saját kezelésben és pausálkura-szerződések a következő fürdőkben: Buzias Carmen Sylva (Movila Tekerghiol), Episcopesti, Lacu Gilcos (Căminul), Băile Herculane, Ocna Sibiului, Sovata, Tuznad.

Képviselők és kirendeltségek az ország összes nagyobb városaiban. Clujon az „Economia“ Piața Unirii 23 és „Hermes“ Calea Regele Ferdinand 13.

másrészt a különböző korszerű kulturális irányzatokban.

A zsidó egyetem tudósai, minden előzetes szakbavágó kutatások híján, nehéz, céltudatos munkával hordták össze a bő tudományos anyagot, melyet „A modern héber irodalom történelme“ címen bocsátanak ki a közeljövőben. Ezen 5 kötetes monumentális mű enciklopedikus módon nyújtja összképét a modern héber irodalom tárgyának és alkotóinak; lefesti a 18. és 19. századbeli Európa gazdasági viszonyait és irodalmi áramlatait, különösen a német, orosz, francia, olasz és újabb angol vonatkozásokat, melyek a velük érintkezésbe került akkori héber írók műveire termékenyítő hatással voltak. Az inspiráló — héber és idegen — források felderítése mellett méltó hely jut a kiválóbb modern héber írók biográfiáinak, műveik analízisének és értékelésének sajátos stílusú kiemelésének — last but not least — azon hatás részletezésének, melyet műveik korukra, valamint az utókorra gyakoroltak.

Ezen tudományos kutató és felderítő munkától a jeruzsálemi diákok is nagyban kivették és kivesszük részüket. Az irodalmi szemléseim keretében felolvasott dolgozatok és disszertációk között szerepel „Schiller és Goethe befolyása a héber irodalomra“, „Gordon, mint publicista“, „A 19. század befolyása a modern héber irodalomra“, mely utóbbi egy Jeruzsálemben doktorált keresztény finn lány disszertációja. Iránt érdekes dolgozat: „A

nemzeti eszme a Haszkalah íróinak fogalmazásában“, mely fontos adalék egy hosszú ideig problematikus kérdés tisztázásához. A 18. század második felében Mozes Mendelsohn nyomán fellépett zsidó Aufklärung ugyanis látszólagos tradíció tagadó álláspontjával a legújabb időkig elvi ellentétként tűnt a reá támaszkodó és belőle fakadó zsidó nemzeti mozgalomhoz viszonyított. A jeruzsálemi irodalmi kritikai munkásság azonban kimutatta, hogy Mendelsohntól Szmolenszkiig és Gordonig — néhány író kivételével, mely Achad Haam szerint lábbal taposta Israel szentségét — a Haszkalah a hagyományos vallás nemzeti értékek fentartása mellett történelmi és csak a galuthbeli fölösleges elemektől kívánta megkiszítani a zsidóságot. A felvilágosodás eszmeáramlata eszerint természetes, közvetlen hatása a zsidóság fejlődési vonalának, mely a bibliából ered és a cionista mozgalomba torkol.

A héber egyetem érdeme tehát, hogy felszínre hozta azon aktív szellemi tényezőket, melyek a zsidó multat, jelent és jövőt egybekapcsolják. A modern héber nyelv tudományos magyarázata és a héber irodalom analízise révén betekintést nyújtott a zsidó reneszánsz mozgóba, teremtő erejébe. Ezzel pedig nem csak értékes tudományos munkát fejtett ki, hanem kiemelte a héber kultúrát népi keretéből és — ha nem is kiváló — de szerény helyet biztosított számára az egyetemes kultúra színes spektrumában.

KÜLDJE GYEREKEIT A TENGER MELLÉ

Prospektusok és jelentkezések: Dr. Cajal, Str. Anton Pan 38. Bucuresti. Az „Institutul de Fortificare“ iskolágyermek (fiúk és lányok) számára Dr. Cajal egyetemi m. tanár (bucuresti gyermekóráházi főorvos) és Prof. N. Dutescu (testnevelési tanár) vezetése alatt Carmen Sylván június hó 15-én megnyit!

Gondor, szülői felügyelet, sport, napfürdő, iszapfürdő tengeri fürdő, strand!

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szombaton nagy dupla műsor 15 és 20 lejes helyárrakkal: Szencziócs előjáték: A muzsika balladája. Lilian Harvey éneklő a legsikerültebb hangosfilmjeinek slágerait. I. Premier: Malek a gangszterek között. Malek kettős főszereplésével, első Európában készült franciául beszélő filmje. II. A mesebeli herceg. Főszerepben: Gustav Fröhlich. Előadások kezdete: Malek 3, 6, 9 órák. A mesebeli herceg: 1/2 5, 1/2 8, 1/2 11 órák.

Vasárnap előadások kezdete délelőtt 11 órátk.

Az OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől premier: Aranyos Lily. Egy modern lány szerelmi regénye. Főszerepben: Claudette Colbert.

Jön: A szerelem korbácsa. Főszereplők: Carole Lombard és Charles Laughton.

SZINKÖR MOZGÓ MŰSORA:

(A leghűvösebb nyári mozgó)

Keddől: Péter. Gaál Franciska legnagyobb sikerű vígjátéka. Előtte: Silly Simfonia és Micky Maus. Előadások: 3, 5, 7, 9 órák. Helyárrak: 10 és 17 lej.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két filmsoda: I. Egy szép asszony regénye. A szenvedélyes szerelem filmje. Lil Dagover, H. Reimann. II. Az éjszaka lovagja. Harry Frank-ka. Helyárrak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órák.

MUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton, vasárnap 3, 6 és 9 órák dupla műsor egy helyért: I. Lilium. Molnár Ferenc öröksépségi legendájának új filmváltozata. Főszerepben: Charles Boyer és Madeline Ozary. II. Jönnek az indiánok. Főszerepben: Georg O'Brien, a cow-boykirály legújabb filmje. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órák. Helyárrak: 10 és 12 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, június 28.

Bucuresti. 12: Rádiózenekar. 17: Katonazene. 19:20: Uj lemez. 20: Jazz. 21:50: Jazz. 22:15: Hírek. 22:35: Vendéglői zene.

Budapest. 9:15: Hírek. 12:30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14: Henglemezek. 15:30: Szalonzene. 18:20: Hárfaszóló. 19:20: Magyar nótáest. 22: Hírek. 22:30: Katonazene. 0:05: Hírek.

Droitwich. 19:30: A dragonyos gárdisták zenekara.

London. 20: Hegedűszóló. Bartók, Kodály, Hubay kompozíciók.

Scottish. 21:15: Katonazene.

Bécs. 19:10: Hanglemekabará.

Brüsszel. 20: Hangverseny.

Brün. 19:55: Rádiózenekar.

Kopenhága. 20:15: Hangverseny.

Ljubljana. 21:40: Wagner: Parsifal III-ik felvonás közvetítése.

Zágráb. 22:15: Tamburazenekar.

Varsó. 17: Könnyű zene. 20: Rádiózenekar. 21:30: Szimfonikus zenekar.

Oslo. 20: Rádiózenekar.

Milánó. 21:30: Szimfonikus hangverseny.

Zion Lloyd

BUCURESTI, I. Cal. Victoriei 33
Direktor: M. Jampolski.

Megrendezi és közvetíti a legelőnyösebb feltételek mellett utazásokat:

Palesztinába

és a Közel-Keletre a Dacia, Carol I., Polonia, Har Zion és Har Carmel hajókon. Kérjen az utazással kapcsolatos minden kérdésben felvilágosítást és prospektust! Képviselő Cluj, Mures, Simes, Bistrita és Salaj vármegyék részére:

Dr. Neumann Vilmos
Cluj, Str. Berthelot 12. Tel. 6-82.
Bihar megye és Oradea részére Balázs Miklós Oradea, Str. Ciorogaru 15. és tr. Alexandri 34.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetíti a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea“ iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Mindenkinek tudnia kell, hogy finom maradék férfiszöveteket féligyen kaphat Partia üzletben, Reg. Ferdinand 3, udvarban.

Zsidó állami tanítónő, román oklevéllel, városi zsidó iskolánál elhelyezkedést keres. Megkereséseket „Román tanerő 21“ jellegére a lap kiadóhivatalába kérek.

Négy liceumot végzett fiatal zsidó leány, ki a román és magyar nyelvet tökéletesen bírja, elmenne zsidó uricsaládnál gyermeknevelésre. Megkeresések: Izraeita Nőegylet, Alba-Iulia.

Megfelelő ismeretség hiányában ezton keresek intelligens, házias, szép, 200.000 lej hozománnyal rendelkező leányom részére 35-40 éves jömegejelenésű, kifogástalan jellemű kereskedőt vagy tisztviselőt férjnek. Csak teljes című levélre válaszolok. Megkeresést „Komoly ügy“ jellegére a kiadóba kérek.

Ajuzozó gép, majdnem új, olcsón eladó. Terkeltaub M. Oradea, P. Mihai Viteazul 5.

Féregirtás, lakásfertőtlenítés legmodernebb csodaszere: Paragáz! Emberre ártalmatlan. Kapható Segesváry festéknagykereskedésben.

Poloskairtást, lakásfertőtlenítést százszázalékos eredménnyel paragázzal eszközöl Pfleger szobafestővállalat.

Keress zsidó uricsaládnál elhelyezkedést. Háztartáshoz és kézimunkához értek. Sioviets Manyi Cluj, Str. Turcului 4.

Tanárnő vállalja elemi és középiskolások vizsgákra való előkészítését. Cim a kiadóban.

Hugom részére, aki hozománnyal és önálló keresettel rendelkezik, házasság céljából keresném 40 év körüli disztigvált, nemeslelkű uriember, esetleg övezgyember ismeretségét. Csak komoly gondolkodású férfiak leveleit kérem „ELŐNYÖS HAZASSÁG“ jellegére a kiadóba.

Szülők figyelmébe! Kóser háztartással teljes ellátásra vállalko timisoarai liceumba járó diákok. Tanulást VII és IV. osztályba járó fiaim ellenőrzik. Zongorahasználat is lehetséges. Dr Winkler Ferencné Timisoara II, Str. Er. Teod. 3.

Uzemképes mozgó benzinkut kerestetik megvételre. Ajánlatok „Hermes“ Rt. Tg-Mures.

Kiadó novemberre elsőemeleti négyszobás lakás, esetleg 8 vagy 10 szoba összekapcsolva irodának. Értekezhetni 4-6 óra között Mihai Viteazul 39.

Rentábilis vállalat 100.000 lejjel társat, társnőt vagy finanszírozót keres. Befektetett tőke és járuléka január végén kivonható. „Nem kell szaktudás“ jellegére.

BÁZNA FÜRDŐ

50% engedmény a CFR-en. Vasutállomás Médias, minden vonatonál bérautó és autobus.

Szezon: május 16-tól október 1-ig. Rádióaktív, jódsós, kád-és medencefürdők. Iszapfürdők kádban és az ujonnan épült, legmodernebb felszerelt szabadfürdőben.

Ivókura. — Inhaláció. Gyógyjavallatok: Csuz, isizás és különböző csontizületi és mirigybántalmak, női bajok, görvélykor, krónikus borbajok.

Olcsó lakás, étkezési és fürdőárrak! Május, június hónapokban, valamint szeptember 1-től mélyen leszállított árak! Közalkalmazottak és családjuk a fürdőnél az egész idény alatt kedvezményben részesülnek. Közlekedési felvilágosítással szolgál a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

A szezon alatt kóser koszt 170 szám alatt

Az Exekut

Az Erdélyi Wizo Konferenciájának,

Igen tisztelt Hölgy

Ideai országos konferenciák jegyében áll. A söt mondhatjuk a címszó fordult elő, hogy konferenciája oly nagott meg Erec Israel a Wizo VIII. konferenciát. Nemcsak a küll és jelentőségjelések, van anak is, hogy Galuth asszonyait E kontaktusba hozni. A VIII. konferencián ig szottak és így bizonn voltak, hogy önöknek letes beszámoló tartunk é alkalommal, de nagyon szeretnénk juk alkalmával, — an völetünket és szerenjük — egy oly mozza VIII. világ konferenci és amely megérdemli ban szerepet játszon.

Kicsiny kezdetből, a program alapján a W Galuthban oly méretű dött, amelynek nagyszonyok tudnak megv nak produktív munkáik és gyermekvédelem az ezen alapelveit még so is fogjuk sohasem fel multban, mint a jelenben, amely próbaköve minöig beváltak. Az azonban amely bennünk hogy Erec Israel realit bennünket tullemt ez vékenységünknek sok get adott. Ma a Wizo csak a zsidó asszony való neveleje, nemcsak do anyának és gyermek és gondviselő lett az a szerepébe mindjobban. Egy olyan országok ék állandóan özönlené aponta megduplázódnó ódnak, nem állhatunk ék intézményeinket é an nevelési feladatunk okozzuk, hanem tagja an, mint Erec Israel ell nevelünk, akiknek etében aktive belenyhol az asszonyok fejé gessé válik. A Wizo csak saját alkotás anem állandóan péld rogramunk már nem ak utratatója lehet gész Jisuv által. Es, özremüködését minden éges, hogy a Galuthba mely ugyan már régen m mindenütt kelt k kedésre: és pedig a rec Israelben a szeret tet a teljesítmények i etet a hazához. Ebben a szellemben et és tanácskozásiakho ényeket kívánjuk.

Az Executiv R. D. Sieff az Executiv Romana a z Org. és propagand I. Grub az org. és propagand

asaudon folyó hó o-csoport. Az alaku ő vezetőségét válasz Mórna, társelnökön ndelsohn Samuné, tí é, KKL és sékelbizto ztárnok Tessler Igná

Lloyd

I. Cal. Victoriei 33
I. Jampolski.

és közvetit a legelőnyö-
telek mellett utazásokat

ztinába

ozel- Keletre a
roi I., Polonia, Har
Har Carmel hajókon
utazással kapcsolatos
és más felvilágosítást és
Képvisele Cluj, Mures,
Crisja és Salaj vármegyék

ann Vilmos

Berthelet 12. Tel. 6-82.
és Oradea részére Ba-
Oradea, Str. Ciorogaria
Alexandri 34.

PRO

ETÉK

os eredménnyel közvetit
tetéssel rendelkező „Mi-
gele Ferdinand 116.

ia kell, hogy finom ma-
féligyen kaphat Partie
mend 3, udvaiban.

itónó, román oklevéllel,
nál elhelyezkedést keres.
man tanerő 21" jellegre
a kérek.

gzett fiatal zsidó leány,
gyar nyelvet tökéletesen
uricsaládnv gyermekek
k: Izraelita Nőgyelet,

ég hiányában ezuton ke-
házas, szép, 200.000 lej
ező leányom részére 35-
ésü, kifogástalan jellemü
vezetelmű férjnek. Csak
válaszok. Megkeresést
ere a kiadóba kérek.

ndnem új, olcsón eladó.
lea, P. Mihai Viteazul 5.

ertőtlenítés legmodernebb
t Emberre ártalmatlan,
festéknagykereskedésben.

ásfertőtlenítést százszáza-
aragással eszközöl Pfleg-
t.

icalaládnál elhelyezkedést.
munkához értek. Siovits
rcumulo 4.

elemi és középiskolások
észítését. Cim a kiadó-

ki hozományjal és ön-
kezik, házasság céljából
i disztíngvált, nemeslelkü
vegyember ismeretséget.
olkodásu férfiak leveleit
HAZASSAG" jellegre a

Kóser háztartással tel-
k timisoarai liceumba járó
II és IV. osztályba járó
agorahasználat is lehetősé-
rencné Timisoara II, Str.

gő benzinkut kerestetik
okok „Hermes" Rt. Tg-

elsőemeleti négyszobás
y 10 szoba összekapcsol-
zhetni 4-6 óra között

t 100.000 lejjel társat,
drozót keres. Befektetett
nuár végén kivonható
" jellegre.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Az Exekutive üdvözlöte

London, 1935 június 13.

Az Erdélyi Wizo Föderáció Országos
Konferenciájának, Reiter Lunka úrnó
kezelihez,

Timisoara

Igen tisztelt Hölgyek!

Idei országos konferenciájuk nagy esemé-
nyek jegyében áll. A Wizo életében először
sőt mondhatjuk a cionista mozgalomban elő-
ször fordult elő, hogy egy cionista szervezett
konferenciája oly nagy keretek között tartat-
t meg Erec Israelben, mint ahogyan az
a Wizo VIII. konferenciája alkalmával történt.
Nemcsak a külsőségek voltak fontosak és
jelentőségteljesek, de óriási jelentősége
van annak is, hogy sikerült a Galuthot és a
Galuth asszonyait Erez Israel-el oly közeli
kontaktusba hozni. Az Önök delegátusai a
VIII. konferencián igen fontos szerepet ját-
szottak és így bizonyosan abban a helyzetben
váltak, hogy Önöknek a konferenciáról rész-
letes beszámolót tarthassanak, úgy, hogy nek-
ünk ez alkalommal nem kell visszatérnünk,
de nagyon szeretnénk idei rendez konferenciá-
juk alkalmával, — amelyhez legelőnyösebb üd-
vözlőinket és szerencsekvánatainkat küld-
jük — egy oly mozzanatot kiemelni, amely a
VIII. világ konferencia alkalmával felmerült
és amely megérdemli, hogy tanácskozásai-
ban szerepet játszon.

Kicsiny kezdetből, de egy tiszta és világos
program alapján a Wizo Erez Israelben és a
Galuthban oly méretűvé és oly erejűvé fejlőd-
ött, amelynek nagysága csak a legutolsó
telavivi konferenciánkon mutatkozott meg.
Avval az intuícióval, amely az asszonyok sa-
játja, programunk összeállításánál azt a célt
tűztük magunk elé, melyet csak mi mint asz-
szonyok tudunk megvalósítani az asszonyok-
nak produktív munkára való nevelése és anya
és gyermekvédelem az Erecben. Programunk
ezen alapelveit még sohasem adtuk fel s nem
is fogjuk sohasem feladni, mert ezek egy a
multban, mint a jelenben — egy oly jelen-
ben, amely próbálkove ezen alapelveknek —
mindig beváltak. Az új és nagy esemény,
azonban amely bennünket is meglepett az,
hogy Erez Israel realitásai, az építés ereje,
bennünket tullemt ezen a programon és te-
vékenységünknek sokkal nagyobb jelentősé-
get adott. Ma a Wizo Erec Israelben nem-
csak a zsidó asszony produktív munkássá-
val nevelője, nemcsak ő viseli gondját a zsi-
dó anyának és gyermeknek, hanem nevelője
és gondviselője lett az egész Jisuvnak és ebbe
a szerepére mindjobban be is kell illeszked-
nie. Egy olyan országban, ahova a bevándor-
ók állandóan özönlenek be, ahol a feladatok
aponta megduplázódnak és megháromszoro-
zódnak, nem állhatunk meg ott, hogy fentart-
sunk intézményeinket és vándortanítóink ut-
án nevelési feladatunkat az egész országban
okozzuk, hanem tagjainkat egy a Galuth-
ban, mint Erez Israelben munkás táborra
ell nevelünk, akinek feladata, hogy a Jisuv
életében aktíve belenyuljanak mindenütt ott,
hol az asszonyok feje, szíve és keze szük-
séges válik. A Wizonak Erez Israelben
nemcsak saját alkotásait kell fejlesztenie,
anem állandóan példaadásával és nevelési
rogramunk már nem lehet végéül, hanem
nek utmutatója lehet az egész építésnek az
egész Jisuv által. És, hogy ezt a mindenki
özreműködését mindenben kiváltjuk, szük-
séges, hogy a Galuthban egy oly magot,
mely ugyan már régen el lett vetve, de még
nem mindenütt kelt ki, bírjunk erélyes nö-
vékedésre; és pedig a Galuthban az ideát,
Erez Israelben a szeretetet és a felelősségér-
tet a teljesítmények iránt mindenütt a sze-
retetet a hazához.

Ebben a szellemben újuló üdvözlőlük Ön-
ök és tanácskozásaihoz a legjobb ered-
ményeket kívánjuk.
Az Exekutive megbízásából:
E. D. Sieff, s. k.,
az Exekutive elnöke.
Romana Goodmann,
az Org. és propaganda depart. elnöke.
I. Grubwieser,
az org. és propaganda szerv. titkára.

asandon folyó hó 10-én megalakult a
o-csoport. Az alakuló gyűlésen a követ-
ő vezetőséget választották: elnökő Fű-
Mórné, társelnökők Keim Samuné és
nédelson Samuné, titkár Mendelsohn Bé-
é, KKL és sékelbiztos iWesel Herschné,
ztárnok Tessler Ignácné.

Szervezeti referátum

A 6. országos konferencián emendotta: REITER LUNKA

(Második közlemény)

Itt kellene talán azon tavalyi határozatunk
ról beszélni, melynek értelmében kértük az
Exekutivákat, tegyék nekünk lehetővé éven-
ként 2 leány ingyenes kiképzését valamelyik
palesztinai intézményben. A londoni Executi-
va ugyan elutasította kérésünket azzal az in-
dokolással, hogy nem tehetik, mert ez pre-
cedens lenne a többi föderációk számára. Pa-
lesztinából azonban megkaptuk a kért két
csertifikátot, melyekkel Pollák Ráchel és
Hillmann Margit mentek ki Ajajothba. A vi-
lágkonferencián ismét igyekeztünk ezen ha-
tározatunknak érvényt szerezni, de megint
csak eredménytelenül, habár személyesen in-
dokoltam azt meg a Palesztina-bizottságban.
Igaz, hogy elvileg nem tudtam elérni semmit
sem, de megígérték a palesztinai asszonyok,
hogy mindent el fognak követni és a lehető-
ségekhez képest igyekezni fognak leányaink-
at az intézményekben elhelyezni. A fizető
növédekére is van nekünk Erdélyieknek
egy különösen kedvező megállapodásunk,
mert míg a többi leányok havonta 3.5 fon-
tot fizetnek, a mi leányaink egész évre csak
26 fontot. Ezt a ténylet el is titkoltuk a többi
föderációk előtt. Három kérvényünk felszük-
jelenleg megint a Palesztina-Exekutivánál fi-
zető leányok részéről és reméljük, hogy ezek
is rövidesen kijuthatnak az Erecbe. Fel kell
hivnunk mindenkének a figyelmét arra a kör-
ülményre, hogy miután iskoláinknak meg-
adott az az előny, hogy növédekük részé-
re a kormánytól iskolacsertifikátokat kap-
nak, nem vehetnek fel illegálisan az ország-
ba jött leányokat, mert ezzel a jövőre az
összes certifikátokat veszélyeztetnék. Pa-
lesztinai Executivánk egy újabb szigorított
rendelkezése, hogy az iskolákba és farmok-
ra csak hacsarazott leányokat vesznek fel,
még fizető növédeknek is.

A mi munkánk az Alapokért

Legutóbbi konferenciánkon beszámol-
tunk a Wizo országos KKL munkájáról és
melékeltünk a mappához egy kimutatást,
mely szerint a Wizo az év első hat hónapjá-
ban felhozott a KKL nek Lei 179.582, azaz
az országbevétel 18.5 százalékát. Az ideki ki-
mutatás, mely hét hónapra szól, az első hat hó-
nap alatt a következő képet nyújtja: 271.724
lej, az összegbevételek 25.1 százaléká s az
Önöknek már mellékelt április hó újból némi
javulást mutat a Wizo javára, eszerint
ugyanis a Wizo az összegbevételek 25.2 száza-
lekát hozza fel a KKL-nek. Penti számokból
kittünk, hogy a Wizo az egy évre vállalt
350.000 lejes kontingenst jóval túl fogja lép-
ni annál is inkább, mert a kimutatások saj-
na még mindig nem nyujtanak teljesen tisz-
ta képet a munkáról, amennyiben sok helyen
a biztosok a Wizo munkáját részletezetlen
vagy más szervezetek kontóján mutatják ki.
Ezuttal újból felkérjük a csoportokat, hogy
nekünk lehetőleg havonként küldjenek a helyi
KKL biztos aláírásával ellátott kimuta-
tást az elvégzett KKL munkáról, hogy mó-
dunkban legyen a jövőben a kimutatásokat
realisan összeállítani.

Decemberi összejövetelünkön, valamint a
tavalyi konferencián számos határozatot hoz-
tunk, mely a KKL-el foglalkozik. Ilyenszerű
határozatokat a világkonferencia is hozott,
melyeket a mellékelt világkonferenciái hatá-
rozatok között meg is találunk. A határoza-
tok nagy részét mi már megvalósítottuk és
kivánjuk a KKL-nek, hogy a Wizonak mind
a 70 ezer tagja olyan mértékben dolgozzon a
KKL érdekében, mint azt az erdélyi asz-
szonyok teszik.

Engedjék meg, hogy rövid néhány szóban
újra felhívjam figyelmüket kötelességeinkre
a KKL-el szemben. Minden Wizo-tagnak le-
gyen kék-fehér perselye és minden tag hasz-
nálnja lehetőleg privát levelezésénél is a KKL
bélyegeket. Gratulációknál és részvétnyilváni
tásoknál használjanak KKL sürgöny blanket
tákat, ugyszintén esküvőkön gyűjtsenek a
KKL javára. Minden Wizo-tag írtisan Wizo
tagoknál elhelyezett perselyekbe, mert az asz-
szonyok feltétlenül jobb eredményt érnek el
az irtésnél, mint az ifjusági szervezetek.

poalott közösen vezetett leányfarmoknak,
mert azok így nem életképesek, Hachsarah
kérdésekben a Wizo mindig fenti szervezettel
egyetértően hozta határozatait és ezen a té-
ren is eredményes volt az együttműködés.
Meg kell említenünk, hogy a Moacat Hapo-
alot kapott külön 75 csertifikátot saját külön
leányfarmjai részére.

Együttműködés a Jewish Agencyvel. Saj-
nos nundkét fél munkával való túlterheltsé-
ge miatt az elhatározott együttműködést
nem mindig lehetett megvalósítani. A Wizo-
t mindig meghívták a Jewish Agency allijah,
németországi emigráció és propaganda albi-
zottságainak üléseire, anélkül, hogy ennek
fent említett okoknál fogva praktikus értéke
lett volna. Általában azonban a Executiva
tagjai szoros kontaktusban dolgoztak a Je-
wish Agencyvel, főleg a németországi mene-
kületek kérdéseiben.

Szeretnék még néhány szót szólni az ide
vonatkozó világkonferenciái határozatokról.
Elvben leszögeztük 3 departement létesítését.
Intézményeink ma már oly nagy és fontos
szerepet töltenek be az országépítésben
hogy azok vezetésének minden tészen példás-
nak kell lennie, még akkor is, ha előre nem
látott nehézségek merülnek fel. Sajnos
egyelőre anyagiak hiányában ezen határoza-
tunkat nem tudtuk megvalósítani.

Az előbb emleddottakkal kapcsolatban ér-
dekes megemlíteni, hogy milyen módon enge-
délyezte a konferencia mégis az angol föde-
rációnak, hogy néhány óvodát szubvencionál-
hasson, anélkül, hogy ezek az óvodák a Wi-
zo kötelezettségi körébe menének át. A Moa-
cath Hapaloith kivánságát is teljesítettük
akkor, amikor leszögeztük a Kneszet Jiszra-
el kompetenciáját az óvodákra vonatkozóan,
mert egyike a Jisuv legnagyobb megoldatlan
problémáinak az iskolarendszer egységesítése
a Kneszet Jiszraelen belül.

Szüllők gyermekeik születésnapját, bar-mi-
civját Széfer Hajeled bejegyzéssel ünnepe-
ljék meg. A csoportok rendezvényeik 10 szá-
zalékát mindenkor adják fel a KKL-nek, Pu-
rimkor és Chanukakor rendezzenek mulatsá-
gokat és ünnepélyeket a KKL javára. Ren-
dezékek me gaz Anyák napját és nyári mulat-
ságokat 50-80 százalékban a KKL és a Wi-
zo javára. Ha mindezeket szem előtt fogjuk
tartani, könnyen elérhetjük, hogy a KKL
kontingenst oly arányban emelhetjük, mint
amilyen arányban emelni fogjuk saját büd-
ge tunket.

Fentiek teljes kihangsúlyozása mellett,
helytellenitünk kell, hogy egyes csoportok
úgy vélik KKL-el szembeni kötelezettségüket
leróni, hogy nem dolgoznak, hanem a befolyt
pénzekből a KK Lbiztosok felszólítására ado-
mányoznak a KKL-nek. Bármennyire is fon-
tos a KKL-munka, nem kívánatos, hogy a
már egyszer befolyt pénzek egyik alaptól a
másikhoz legyenek átkönyvelve. A KKL fon-
tosságáról nem kell külön beszélnem. Való-
szinűleg mindannyian olvasták Ussischkin
beszédét a Wizo világkonferencián. Szomorú
igazságokat tárt fel előttünk. Arról beszélt,
hogy míg a lakosság számaránya az arabok-
hoz viszonyítva 16 százalékról 26 százalékra
emelkedett, a zsidó földtulajdon az arab föld-
tulajdonnal szemben mindössze 5 százalékról
6 százalékra emelkedett. A KKL munkánál
mindig ezt a ténylet kell szem előtt tartanunk,
de igyekeznünk kell a Wizo érdekeit is szem
előtt tartani.

Az erdélyi KKL iroda honorálta is a Wizo
munkásságát és egy ingyen hajójegyet ho-
csátott a Wizo rendelkezésére, melyet a Wizo
KIB Liguornik Amália toplitai elnökönök
ítét oda elismerésül fárádatatlan munkás-
ságáért.

Keren Hajjeszod. A KH terén is igyekezett
a Wizo jó eredményeket elérni. Az ideki ak-
cióit Erdélyben dr Ráchel Klompus folytatta,
le, aki mint a palesztinai Wizo Executiva tag
ja mindenütt kellő fogadtatásban részesült
a Wizo csoportok részéről. Az erdélyi Föde-
ráció saját vendégének tekintette dr Klompus-
nát, akit már évekket ezelőtt szívőbe fo-
gadott idei látogatásának is sokat köszön-

hetünk. Örömmel fogadtuk őt sathari meg-
beszélésünkön és örömmel üdvözlöljük őt ma
is körünkben. Asszonyaink az önkéntes KH
munka terén is eredményeket értek el. Így
elsősorban Weinberger Nándorné, aki gyö-
nyörű munkájának elismerésül a KH-tól egy
hajójegyet kapott Palesztinába, valamint
Reiter Lunka, Handier Else, dr Hollós Izso-
né és Liguornik Amália és még többen. A
KH a Wizonak is adott egy hajójegyet, me-
lyet országos elnökönöknek adtunk hálaánk je-
léül sok évi odaadó munkásságáért. Dr Bár
Emanuelné szintén eredményesen folytatta
le néhány vidéki városban a KH akciót.

Jung-Wizo. Utóljára veszem elő a Jung-
Wizo kérdést dacára annak, hogy egyik leg-
fontosabb kérdésünk. Erdélyben az utolsó
két évben ósztán igyekeztünk egy elfogad-
ható megoldást találni a Jung Wizo csopor-
tok beszerzésére, de be kell vallanom, hogy
ezideig még nem sikerült. Sajnálattal kellett
megfigyelnünk, hogy a csoportok 1-2 évi
működés után megszűntek. Vajjon min mu-
lott ez? Érdekes volt a világkonferencián
megfigyelni, hogy a legtöbb országban
ugyanaz a helyzet uralkodott és csekély ki-
vételekkel a Jung Wizo korántsem fejlődött
olyan mértékben, mint a senior Wizo. Visz-
szás helyzetben is volt, mert nem volt önálló
és mégis az volt. A világkonferencia külön
bizottságban foglalkozott a Jung Wizo kér-
déseivel, de sajnos nem minden tészen talált
megoldást a problémákra. Így pld. sokkal
pontosabban körülírták a Jung Wizo viszo-
nyát a senior Wizohoz. Az ide vonatkozó ha-
tározatokat szintén megtalálják a mappában,
de úgy gondolom, hogy itt is szükséges né-
hány magyarázó szót hozzáfűzni. Kerestük
annak a lehetőségét, hogy a Jung Wizo mű-
ködhessen, dolgozhasson a Wizo csoportok
örökös gyámkodása nélkül és mégis élvez-
hesse a Wizo csoportok támogatását és sok-
szor szükséges irányítását. Ilyen problémát
nem lehet máról hónapra megoldani. Megte-
remítettük minden esetre a Wizo központban
a Jung-Wizo Departementet, melynek min-
den ország Jung Wizo központja tagja. A
bökkenő azonban Erdélyben az, hogy nincs
még Jung-Wizo központ és mint a mult
ban is, egyelőre a Wizo központnak kell vé-
geznie a központi vezetést a Jung-Wizo csop-
pontoknál. Ki kell várunk azt az időt, ami-
kor már lesz egy kellőleg képzett és erős
Jung Wizo csoportunk, aki tőlünk az orszá-
gos vezetést át tudja venni. Mindaddig kér-
nünk kell a Jung-Wizo csoportokat, hogy
fogadjanak el bennünket központnak.

A helyi Jung Wizo csoportok integráns ré-
szét képezik a helyi senior Wizo csoportok-
nál. Ez alatt értendő, hogy a Jung-Wizo csop-
ortok a Wizo otthonokat használhatják és
hogy a Wizo részéről mindennemű támoga-
tásban részesülhetnek. Gyüleseikre állandóan
meghívják a Wizo által megnevezett egy
vagy két képviselőt, mint ahogyan ők is ál-
landóan képviseltetik magukat a Wizo-csopor-
tok és vezetőség ülésein. Tartoznak a Wizo
alapszabályait elismerni s tartoznak budgetet
vállalni a központtal szemben, miután világ-
budgetjük is van. Egyelőre saját konferen-
ciájukon elhatározták, hogy a Hostel kiépi-
tésére adják szerény budjetjüket.
(Folytatjuk)

WIZO-HIREK
Dr. Roth Dezsőné Clujon

Az elmúlt héten a cluji Wizo vendége volt
dr Roth Dezsőné, az ország Wizo elnöknője,
akinek alkalma volt együtt lenni többiben a
Wizo hölgyekkel. Dr Roth Dezsőné jelenléte
sok hölgyet hódított meg a Wizo munkának
és egészen bizonyos, hogy meggyőződését és
lelkességét sikerült neki átvinni azokra a
hölgyekre, akik még távol álltak a Wizo
mozgalomtól.

A cluji Wizo közli, hogy a szakácsművé-
szeti kiállításból még négy tál maradt Wer-
theimer Samuné elnökő lakásán, Reg. Maria
38, kérjük a tulajdonosokat, hogy vegyék át.
Mercuria-Chucon június 21-én megalakult
a Wizo-csoport. Az alakuló gyűlésen Liguor-
nik Amália, a toplitai Wizo elnökője, tartott
a Zsidónó szerepéről az Erecben és Galuth-
ban előadást. Az új csoportnak 18 tagja van.
Elhatározták, hogy a csoportot egy 7 tagu
comitée fogja vezetni.

Istenkeresők a Kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ

(10)

A vallásos megnyugvásért küzdő embert el kell vonni a komor aszkézistól — erre fektette Bal Sém a fősúlyt. Amíg a Bal Sém előtti szentek pillantása tűz volt, amely perzselte és emésztett, addig Bal Sém tekintete jószágos volt és áldáshozó.

Bal Sém és néhány tanítványa elvonultak Podoliába, ahol a zsidóság nagyobb tömegekben él. A mester tudta, hogy ott nagyobb szükség van rá. Első dolga volt, hogy megtiltotta a zsidóknak, hogy versenyezzenek egymással és feilverjék a kocsmajogok bérét. Azután tanácsokat adott, áldást osztott, gyógyított és vigasztalt.

Már az első időben állandóan uton volt, pénzt gyűjtött, kiházasított szegény lányokat, kiváltott börtönből vetett szegény zsidókat, akik nem bírták terminusra fizetni földesuruknak a megállapított bérösszeget. De nemcsak a zsidók hallgattak szavára. A földesurakra is tudott hatni, mikor erre szükség volt, ha néha rázudult a bosszujuk, miután megtudták, hogy bünteti azt a zsidót, aki felveri a másik kocsmá bérét. Ilyenkor elvitte a földesurat a kis zsidó kocsmároshoz, megmutatta annak házat, családját, lelkére beszélt és emberséges bánásmódra bírta. Ugyanugy tudott hatni a módosabb zsidókra, hogy adjanak pénzt a szegények kiszabadítására. Ha szükség volt azonnali intervencióra, amennyiben nem volt kéznél pénz, időre szóló hitel-levelet adott, amit a podoliai földesurak készpénz gyanánt fogadtak el.

„Tanuskodjon ez az irás a Bisivka faluból való Anton Grazesinszki ur kezeiben arról, hogy alulírott Izrael ben Eliezer köteles vagyok a mai naptól számított egy hónapon belül nevezett kezeihez ezeröttszáz dukátot kifizetni, míg ő köteles a mai napon Reb Semája Tarsis nevű zsidó gazdát és annak feleségét és öt gyermekét szabadlábba helyezni. Köteles továbbá visszaadni nevezett zsidó gazda kocsmáját, a pálinkával, sörrel és méddel együtt, úgy, ahogy az az udvarban lévő pincében található.”

Igy irt rabbi Izrael Bal Sém, amikor tanítványai voltak, akikre a mester kiterjesztette autoritását. Szombat estéknél Bal Sém felosztotta tanítványai között az országot, kerületeket szabott ki s a maga számára is kijelölte az utirányt. Akkor utnak indultak, faluról-falura jártak, tnitottak, gyógyítottak, imádkoztak, pénzt gyűjtöttek, lelket öntöttek a csüggedt emberekbe és segítettek ott, ahol legnagyobb volt a szükség. Meghatározott időre visszatértek a mester lakóhelyére, Medziburszba, ott számot adtak arról, ki hány szerencsétlen családon segített az elmúlt pár hét alatt. Ilyenkor nagyon felvidult a szívük és örömlükben táncoltak és énekeltek.

Mint minden vallásalapító, úgy Bal Sém is csodatettei révén nyerte meg a tömegeket tanításai számára. A szivből való hit volt ennek a tanításnak az alapelve. Nem irta le a nagy igéket és tanítványai sem terjesztették azokat írásban. Bal Sém gyűlölte az írást és a holt betűket. Kiválasztott néhány magas szesz gondolatot a zsidó tanításból, olyanokat, amelyek el voltak temetve a nagy betűtenger mélyén, életet adott beléjük és személyesen vitte el azokat a nép közé. Csodatetteinek híre állandóan terjedt és ennek révén fogékonyra tette az embereket tanításai iránt is. Lehozta az égből a rabbinusok gögös arisztokrata-istenét, aki ezer emeletnyi magasságos trónuson ült és kézenfogva vezette elébe az egyszerű zsidó embereket.

Csodálatos legendák köde kezdte beborítani Bal Sém alakját. Az apa a fiának mesélt róla és az anya a lányának. Szájról-szájra jártak a legendák és eljuttattak messzi vidékre és végigsüvitett a gettóknak a hír: új Szabadítója van a zsidóságnak.

És a Kárpátok alatt, ahonnan a Szabadító elindult, újra beszélni kezdtek róla az emberek és gondolatban szeretettel simogatták meg a régi emlékeket. Reb Koppel, Bal Sém első tanítványainak egyike, aki nem követte a mestert Podoliába, hanem a Kárpátok alatt maradt, mesélt arról az emberről, akinek házában sohasem hált meg a pénz, mert nem birt addig lepihenni, míg utolsó garasát szét nem osztotta.

Mesélt az imádkozásról, mely a földre csábítja az angyalokat, akik leszállnak az égből, hogy ők is hallják a caddik imáját.

Mesélt a tanulásról, amely életre kelti a tóra tűz-betűit, hogy azokból égi titkokat olvasson ki.

Reb Koppel azzal az édes, fájdalmas melódiával imádkozott újra, mely a havasi pástör tilinkóját érzékelteti, magában egyesíti az eltaposott ember minden fájdalmát és megrezgetti a szív leggyöngébb hurjait.

És amikor Reb Koppel meghalt, ennek fia, Reb Mendele, átvette apja örökét és állandó hajlékot épített magának. Koszovban építette fel hajlékát, Bal Sém egykori lakhelyén, a Kárpátoknak azon a pontján, ahol Galícia, Bukovina és Maramures határai találko-

znak. Azon a helyen, ahol a chaszidizmus történelmi bölcsője ringott.

Bal Sém megjelenése óta időközben négy évtized telt el és erre az időre esik a galíciai zsidóknak Maramuresbe való tömeges bevándorlása. Azok, akik időközben telepedtek le Maramuresben, magukkal hozták az új eszme magvait. Maramures zsidósága most már érett volt a chaszid-mozgalom számára.

Reb Mendele Koszover egy apostol buzgalomával járt faluról-falura. Így történt meg, hogy a tizennyolcadik század alkonyán a mozgalomra nőtt chaszidizmus előőrsei két mokány-ló hátán átkeltek a Kárpátokon és bevonultak Maramuresba. Reb Mendele Koszover és kísérelője jöttek elsőként. Ez a Reb Mendele Koszover volt a későbbi Hágér-dinasztia megalapítója, azé a dinasztiaé, amely a hagyomány szerint onnan nyerte nevét, hogy amikor az inskripció idején a szolgálatos tisztviselő megkérdezte a rabbit, milyen német hangzásu családi nevet akar felvenni, a rebe azt válaszolta: „Galutban vagyunk és idegenben: az idegen, Hágér, legyen a nevünk.”

A Kopiláson keresztül jött be Maramuresbe Reb Mendele Koszover és Felsővisón töltötte az első szombatot. Szombat elteltével Reb Mendele összegyűjtötte a visói zsidókat és egyszerű nyelvükön megmagyarázta nekik, hogy a zsidó embernek különböznie kell más nép fiától. Egyiptomból is csak azért szabadította ki Isten a zsidókat, mert nem változtatták meg nevüket ruházatukat. Felhívta őket, hogy vágassák le hosszú hajukat, vessék le a tüszőt és a szőrgubát... Persze, ő mindig tudta, hogy itt rendes, jámbor és Istenfélő zsidók élnek. De vajjon tudnak-e arról, hogy az ember nem egy különálló, magamagának élő világ, csak vízszel a tengerben és a caddik imája irányítja testi épségét és megélhetését?... Szeretni kell felebarátunkat, meg kell könyörölni rajta és minél többet oszt ki valaki szegények között, annál többje lesz sajátmagának. Hogy itt még nem hallottak erről? Ó, nem tesz semmit. Most tudomást szereznek róla. Ha szót fogadnak neki, imádkozni fog értük: egészségükért és boldogságukért.

Reb Mendele Koszovernek nem volt sietős a dolga. Ottmaradt pár napig. Közben térítette azokat a zsidókat, akik a nagy erők és dus legelők mentén telepedtek le. A rebe kísérelője, a gabe, levágta a hosszú hajfürtöket, levetette a tüszőket és kérte a zsidókat, hogy gondoskodjanak kaftánról és strajmliról.

Reb Mendele Koszover gyakran jött át a hegyen, de sohase jött egyedül. Hozott saktet és tanítóit, templomot épített és mikvét, arra ösztökléte a zsidókat, hogy költözzenek közelebb egymáshoz, segítsék és támogatassák egymást. Kezdte likvidálni a maramuresi zsidók paraszti asszimilációját és diplomáciai nyelven szólva: kitűzte a koszovi rebe-dinasztia zászlaját a Kárpátok és a Cibles-hegység között elterülő völgyek, patakokkal szegélyezett síkságaira.

Reb Mendele Koszover befolyása az idők folyamán fokozatosan nőtt a maramuresi zsidóknál. Koszovból központ lett: a tudás, a jószág és az áldás forrása. És úgy, amint Reb Mendele Koszover befolyása növekedett, olyan mértékben melegegtek össze egymással a maramuresi zsidók.

A „koszovi ritust” már az anyatejjel szivta magába a maramuresi gyermek. Mi volt ez a ritus? a hitek szerint: imarend és életcél, program és a tulvilági osztályrész biztosítása, egzisztenciális kérdés és nemzeti oklevél. Koszov lett számukra a világ közepe, az a hely, ahol a rebe székel s onnan terjeszti az áldást-otstó meleg sugarakat, hogy a legszegényebb ember szívét is megvilágítsa.

A felebaráti szeretet és jótékonykodás volt az a pillér, melyre Reb Mendele trónja támaszkodott. Erős szavakkal korholta azt a hivat, aki nem segített a szegényeknek. Ha az ember nem segíti ki társát — szokta mondani — mi értelme van gazdaságának? Abban a Maramuresben, ahol havaslakó, félvad, paraszt zsidókat talált, aránylag rövid idő alatt nagy változáson mentek át a zsidók. Azok, kiknek szívét-szemét a rebe felnyitotta. Azóta nem fordult elő Maramuresben, hogy szegény ember éhesen ment volna ki egy faluból, vagy ne kapott volna éjjeli szállást. Maramuresi zsidó mind ritkábban emelte kezét a másikra és attól fogva a szombatot is megtartották.

Reb Mendele Koszover után annak fia, Reb Chájem lépett apja örökébe. Reb Chájem kiterjesztette hatalmát és meghódította a falvak nagyrészét.

Reb Chájem Koszover uralmának tizedik esztendejében érkezett Reb Majse Teitelbaum és fia Sighetre. A chaszid-mozgalomnak a határszéli maramuresi falvakban ekkor már mély és izmos gyökerei voltak. Ekkor találkozott a két rebcesalád: a Hágerek és a Teitelbaumok...

Különböző okok működtek közre abban, hogy a magyarországi zsidóság tulsulya a kiváltságolt nyugati községekből a Kárpátok alá telepedett át. Ezek az okok, melyek a számbeli eltolódást előidézték, különös módon érvényesültek Maramuresben.

Maramures örökidőktől fogva kincstári megyének számított, sóbányái az államkincstár jelentős vagyonát képezték s ez az adottság döntő módon befolyásolta a megye gazdasági helyzetének kialakulását.

Az okok között legelső sorban a politikai természetűek jönnek tekintetbe. Az istenháta mögötti sarki tartomány felfedezetlen vidék volt, melyet egy kincstári prefektus gondjaira bíztak. A megye eseményei éppen ezért elkerülték a központi adminisztráció éber tekintetét. A járatlan utak miatt bizony Maramures nagyon messzire esett úgy Budától, mint Bécsből. A lakosság között sok volt a bevándorolt: a cipészeket ide telepítették és a románok között is szép számban voltak olyanok, akik a Horia lüzadás leveretése után Maramuresbe menekültek, mert a parasztlakó vérengzéseit a nemesség százszorosra kegyetlenebb eszközökkel vett magának elégtételt. A mezőgazdaság harmadrangú szerepet játszott s a dézsmá meg a robot nem szította az elégedetlenséget. A földétség miatt itt nem erjedtek a forradalmi gondok. A kincstári jobbágy helyzete aránytalanul jobb volt az uradalmi jobbágyénál. A zsidóra pedig mindenkinek szüksége volt: szükség volt arra, hogy közvetítse a állattenyésztő termékeit és messzi vidékről hozzon az egész megyének kenyeret.

A megye vagyona a só volt és mert ez képezte az állam egyik legtekintélyesebb jövedelmét, komoly gondot fordítottak ennek termelésére. A természet is mint-ha csak azért teremtette volna a sűrű erdőket, a gyönyörű szálfákat és a völgyekben a Tisza medrét, hogy a szálfákból tutajt kössenek és az így sóval megrakott tutajt a Tisza hajzáin eljuttassák sokszáz kilométer távolságra: a magyar románokra. A só volt a fontos, mert a fa akkor még nem volt olyan elsőrangú kereskedelmi cikk. A tutajokat azért készítették, hogy söt fuvarozzanak rajta s a só leszállítása után ugy adták el a Tisza partján elterülő városokban az üres tutajokat, mint a hasznavehetetlenné vált, fakó szekereket.

A politikai okokon kívül gazdasági és társadalmi okok is közreműködtek abban, hogy a galíciai zsidók letelepedtek Maramuresben. A kincstár gazdálkodói szívesen látták a zsidót, mert sok gondtól és fáradságtól kímélte meg őket. A zsidó szerzte be az alföldi megyékből a kincstári jobbágyok komencióját, vállalta a fuvarozás ezernyi rizikóját. vesződött a tutajokkal, beszerzte a bányamélyből kimerítendő vízhez szükséges bivalyőr burguhákat, kenderkötelet vert, bocskort és csizmát készített, az uraknak hegyaljai bort, a parasztlakó égetett pálinkát hozott, Lengyelországból posztolt és faragott butrot, a kincstári lovaknak zabról, a katonaságnak pedig kenyérről gondoskodott. Szóval, a zsidó Maramuresben nem volt konkurrens senkinek s köztudomású, hogy ahol nem szimatolnak benne versenytársat, ott szívesen látják. A zsidóság előtt itt új perspektívák nyíltak meg, mert a zord lengyel slachta helyett békéshajlamu, jóindulatu gazdákat talált. A szorongatott galíciai zsidó valósággal fellelegzett Maramuresben s az az érzése volt, mint annak az embernek, aki sötét, fojtogató sziklaöbüből a friss, szabad levegőre jut ki.

Kétségtelen: a galíciai zsidó békés otthonra talált Maramuresben, de ez a vidék nem volt számára Kalifornia a letelepedés első időszakában sem. Mert milyen munkateret engedtek át a kincstár urai a zsidóságnak? A fuvarozást és a kereskedelmet, ami nem volt valami nagyon irigyléreméltó kenyer. Kiépített országutak nem voltak, a közlekedési eszközök primitívek voltak, hidakról még csak álmodni sem mertek és néha bizony, ha a Tisza rakoncátlanokodott, egy álló hétig kellett a kompok előtt várakozni. A közbiztonság hiánya miatt nagy volt a kereskedelem rizikója, hiszen az utonállás valósággal mesterségszamba ment s aki nem utazott nagyobb karavánnal, isten kezeibe ajánlhatta a lelkét. A viszonyokra a legjellemzőbb talán mégis az a szokás volt, amely Maramuresben még a tizenkilencedik század harmincas éveiben is divott. A szokás szerint az, aki hosszabb utra, például Debrecenig utazott, — amennyiben gyermektelen felesége volt — fejtételes válóvelet hagyott a feleségének. Abból az elgondolásból indultak ki, hogy amennyiben az ut veszedelmes és az illető el találna veszni, az asszony már előző hatállyal el legyen választva, s a bizonytalanság miatt ne kelljen egyrészt, mint „aguna” élnie, vagyis mint egy olyan asszony, aki nem mehet férjhez, másrészt ha bebizonyosodik, hogy a férje meghalt: férje testvéreitől ne kelljen „chalicá”-t vennie.

Amikor a Teitelbaumok beköltöztek Maramuresbe, a megye már komoly zsidó centrumnak számított. Reb Majse Teitelbaum abban az időben közel három évtizedes chaszidikus működésre tekintett vissza. Ezidő alatt befolyása nőttön nőtt és az északi megyék vezetésében döntő szerep jutott számára. Hatalmának teljét a kállói rabbi halála után érte el. Mozgalma talán éppen azért, mert két elemből: chaszidizmusból és rabbinizmusból tevődött össze, nem talált ellenzékre. Megteremtette a két elem szintézisét, amiért azok is, akik nem respektálták benne a csodatevőt, kénytelenek voltak meghajolni egész rendkívüli kvalitásai előtt.

(Folytatjuk.)

Bu
rádiomo

Lapunk legkö
ster-Pál miatt, am
ászszervezettel kö
serint árszabálys
en reggel a rende

— Anghelescu
llott a semmitő
utik: A semmitő
mely Cihoski fele
l van megbízva,
dügymisztert,
székari főnököt
allgatta ki, akik
kat nyújtottak
melyek között a
nácsban a szerz
kihallgatottak
k kijelentette,
t nem tartották

Egyetemi taná
biztos hatású
Bixadi
amely a gyom
gyomorégési f
mert használ
mindig kellem
mütt. Cluj ler
gele Ferdinand

— A szépség eg
ilemetlen szájsz
esz szagu szá
lenés báját és v
apos szájbilités
ssá teszi.

— Házasság. F
rügyes Tg-Mures
s ismerősüket ju
tán 2 órakor a S
sikívójukon.

— Husznapos
escu minisztere
ulius 6—7-ig Ta
a ellenőrizni az
letbeléptetését é
nadságra megy.
nány azután éle
nunkáját ujrake
rint Dr. Anghel
niszter, aki tegn
rosba, nem talál
Dinu Bratianuva
helyezkedik a n
tárgyában. Való
minisztertanács
üggyel.

eniss-
urista-
Füldő-
felszerelések

16 minőség
ben, nagy
választékbán

Schuster
Emilnél
Cluj, P. Uniri

Budapest

rádiumos csodás gyógyfürdőiben

**viszanyerheti
egészségét, ilju-
ságát, életkedvét.
Fürdőkrak egész
éven át. Általány
(pausal) gyógy-
kurák**

390.— pengős egységáron háromhetes gyógykúra végezhető a három leg-
előkelőbb és legmodernebbül felszerelt gyógyszállóban (Szent Gellért, Szent
Margitsziget és Szent Lukácsfürdő), vagy a gyönyörű fekvésű Svábhegyi
Szanaotóriumban (420 m. — A háromhetes gyógykúrában az összes gyógy-
tényezők bennfoglaltatnak: gyógyfürdők (iszapfürdők, pakkolások, stb.),
röntgen, quartz, diathermia, ultra-rövidsugarak, orvosi gyógykezelés, azon-
kívül teljes ellátás (diétás konyha) és az összes borraival. Ingyenes
határátlépés, a magyar vonalakon (oda és vissza) 50 százalékos vasúti
kedvezmény. — Kisérők ugyanezen szolgáltatásokat 15 százalékos kedvez-
ménnyel, jegyfüzet alakjában kaphatják. — A gyönyörű világmetropolis-
mennyel, jegyfüzet alakjában kaphatják. — A pausalkurában minden bennfoglalta-
ban nagyszerűen szórakozhatik. — A pausalkurában minden bennfoglalta-
tik, amire egészsége helyreállításához szüksége van. Pontosan tudja
előre az összes költségeket. Jegyfüzetek az összes menetjegyirodákban
kaphatók. Bővebb felvilágosítás Praxis Medici orvosi szaklap útján
(Timisoara, Eugen de Savoya 11.) és a Budapesti Központi Gyógy- és
Tüdőhelyi Bizottság V., Vigadó-tér 3.

HIREK

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső
Pál-miatt, amely a nyomdának a nyom-
ászszerkezettel kötött kollektív szerződése
szerint árszabályszerű munkaszünet, ked-
den reggel a rendes időben jelenik meg.

Anghelescu tábornok Cihoski ellen
állott a semmitűzőknek. Bucurestiből je-
lentik: A semmitűzők speciális bizottsága,
amely Cihoski felelősségének kivizsgálásá-
l van megbízva, tegnap Paul Anghelescu
ügyminisztert, Samsonovici tábornok
székfőnököt és Ciosan tábornokot
állgatta ki, akik technikai felvilágosítá-
kat nyújtottak azokról a feltételekről,
melyek között a legfőbb nemzetvédelmi
kérdésben a szerződéseket perferkuáltak.
Kihallgatottak közül Anghelescu tábor-
nok kijelentette, hogy a törvényes forma-
t nem tartották tiszteletben.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint
biztos hatású a
"Bixádi víz"
amely a gyomor, bél, epehólyag és
gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb,
mert használata enyhén, biztosan és
mindig kellemesen hat. Kapható minde-
nyütt. Cluj-i lerakat: Vitromin, Calea Re-
gele Ferdinand.

A szépség egymagában nem elég, ha ez
illetlenül szájszájgággal van egybekötve.
A szesz szagú száj tönkreteszti a külső meg-
lenés báját és varázsát. Az ODOL-lal való
"apos" szájbájtás lehelletünket friss és illa-
ssá teszi.

Házasság. Fényes Teréz Cluj és Láng
Trigyes Tg-Mures szívesen látják rokonaikat
és ismerőseiket július hó 2-án, kedden dél-
től 2 óráig a Str. Paris 38 alatt tartandó
esküvőjükön.

Husznapos szabadságra megy Tata-
rescu miniszterelnök. Bucurestiből jelentik:
július 6-7-ig Tatarescu személyesen fog-
ja ellenőrizni az új gazdasági rendszer
beteljeztetését és azután 20 napos sza-
badásra megy. Augusztus 1-én a kor-
mány azután élénkebb időben fogja
nunkáját ujjrakézdeni. — A Dimineata szer-
int Dr. Anghelescu közoktatásügyi mi-
niszter, aki tegnap érkezett vissza a fővá-
rosba, nem találkozott se Tatarescuval, se
Dinu Bratianuval, és egyéni álláspontja
helyezkedik a napirenden lévő kérdések
tárgyában. Valószínű, hogy a ma összeülő
minisztertanács foglalkozni fog ezzel az
ügygel.

Alakult 1928 Alakult 1928
Schwartz Menyhért né orth. zsidó
leánynevelő intézete
internátusa
Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8. Be-
iratás 1935-36 évre megkezdődött.
Kitűnő referenciák! Prospektus!

Duca fogadott fiának esküvője. Bucu-
restiből jelentik: Tegnap este a Precupeti
Vechi templomban tartotta esküvőjét Duca
fogadott fia, Rosca Sanda Crainiceanu kis-
asszonnyal. A tanuk Dinu Bratianu és fele-
sege voltak. Az esküvőn résztvettek a kor-
mány összes tagjai Tatarescuval az élükön.
A miniszterelnök egész idő alatt Dinu Bra-
tianu mellett állt. Az egyházi szertartás után
Dinu Bratianu felesége kivilágított házában
és annak kertjében tartották fogadást, ame-
lyen Tatarescu és a pártelnök hosszabb tar-
tamu igen szíves tanácskozást folytattak.
Mikor elváltak, meleg kézfogással bucsúztak
egymástól.

— A Tonika-Do zongorapedagógiai módszer
bemutatója a Salom Clubban. Érdekes művé-
szi esemény lesz vasárnap, f. hó 30-án dél-
után 6 óráig a Salom Clubban. Izsák Laura,
az ismert cluji zongoratanárnő mutatja be
az új zongorapedagógiai módszert, a Tonika-
Do-t tanítványainak közreműködésével. A
bemutató iránt zenei körökben nagy érdeklő-
dés mutatkozik annál is inkább, mert ez az
új pedagógiai módszer városunkban először
kerül bemutatásra.

— Sirközelet. Özv. Stropf Józsefné sir-
emlékét vasárnap, június 30-án délután 7
óráig avatják az új neolog temetőben,
melyről a barátokat és jóismerősöket ezuton
értesítjük.

— Laval bejelenti a parlamentben, hogy
intézkedéseket fogantatott a felfegyverzett
szervezetek ellen. Párizsból jelentik: Politi-
kai körökben úgy hírlik, hogy a kamara mai
ülése a késő éjszakai órákig fog tartani. La-
val közölni fogja, hogy intézkedéseket kíván
fogantatosítani a felfegyverzett szervezetek
ellen. A bejelentést hosszú vita fogja követ-
ni, amelynek a miniszterelnök a nyári szü-
netet proklamáló leirattal vet véget éjféli
tájban.

— Eljegyzés. Hirsche Imrus Mica-i kör-
jegyző leányát eljegyezte Janovitz Pál Co-
jocnáról. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egye-
sület f. hó 27-én tartotta meg 81-ik, évzáró
tudományos ülését. Jelen vannak a tagok és
a vendégek; köztük dr. Stanca Constantin és
dr. Stanca Dominic ig. főorvos urak is. Ülés-
elnök dr. Jakobi József. Elsőnek dr. Farkas
László szemorvos ismerteti „Blepharitis
necrotizans"-ból (roncsoló szemhégyulladás)
gyógyult betegének körlefoyasát. Az értékes
demonstrációhoz dr. Walter és dr. Stanca
Constantin szólnak hozzá. Dr. Ornstein Sán-
dor szemorvos román nyelven tartja meg ez-
után magvas értekezését a hydrophthalmusról
és az ujszülettek köthártya-gonorrhéjáról.
Előadásának keretében bemutatja a helyi va-
kok intézetének 4 világtalan lenklóját. Az
előadásához dr. Stanca Constantin fűzött re-
flexiót. Dr. Unger László belgyógyász „Typho-
bacillus Landousi Solganal B. ol. kezeléssel
gyógyult esete" című értekezésében egy tu-
berkulózis sepsis-ben szenvedő fiatal 17 éves
pacienséről számol be. Az érdekes előadás
nyomán kifejlődött vitában dr. Leitner, dr.
Goldberger és dr. Jakobi vesznek részt. Dr.
Róth Marcell docens ezután Löhr-féle
csukamájolajoz kezeléssel meggyógyított
osteomyelitis betegét demonstrálja; dr. Wal-
ter Leó pedig rákos exudatumból készített
mikroszkopikus készítményeket mutatott be.
Befejezésükön elnök berekeszti a 81-ik
ülést és vele együtt az 1934-35 évi tudomá-
nyos ülésszakot is.

— Ertesítés. Boldogult Sole Simon disz-
elnök sírközeletése f. hó 30-án, vasárnap dél-
előtt a régi ort. Calea Feleacuului temetőben
nem 10, hanem 9 óráig lesz megtartva.
A Poale Cedek elnöksége.

— Elhízott egyéneknek a már régóta szí-
vesen alkalmazott természetes Ferenc József
keserűvizkúra a bélműködést erőteljesen
előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élén-
kíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsök-
kenti és a testet könnyedé teszi.

— A Machzike Thora Eglelet ezuton értesíti
t. tagjait, hogy szombat délután fél 5 óráig
a Sasz Chevra templomban Weisz Mojsze
Selomo talmudelőadást tart. Vezetőség.

— Mivel védekezik a kémkedéssel vádolt
főhadnagy. Bucurestiből jelentik: A Giurgiu-
ban felfedezett kémkedés perének ma dél-
előtti tárgyalásán Ioan Antonescu főhad-
nagyot, a per fővádlottját hallgatták ki, aki
azt állította, hogy rossz pénzügyi helyzete
kényszerítette arra, hogy kapcsolatba lépjen
a kémiszervezettel, de a tényeknek megnem-
felelő információkat szolgáltatott nekik.

— Tizenhétémeletes lesz a CFR bucaresti
székháza. Bucurestiből jelentik: A CFR székhá-
zát a Dinicu Golescu bulevardon építik fel.
Ez lesz a főváros legmagasabb épülete: 17
emeletes, 110 méter magas. A felhőkarcoló-
ban lesznek elhelyezve a vasutak összes szol-
gálati ágainak irodái.

— Aki friss és egészséges akar lenni és
el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke,
emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon
a feje és bőre tele legyen mindenféle pat-
tanással, az igyeketvenként egyszer-két-
szer reggelizés előtt egy pohár természetes
„Ferenc József" keserűvizet.

— Nagy vihar a Fekete tengeren. Bucuresti-
ből jelentik: Constantai jelentés szerint az
utolsó 24 órában a Fekete tenger igen viha-
ros volt, úgyhogy több hajó kérésselel érkezett
a kikötőbe. A Regele Carol 3 órát késett.

— Cuza és Goga fuziója befejezett tény.
Bucurestiből jelentik: Iasi-ból jelentik,
hogy a Cuza és Goga szervezetek közti fu-
zió dacára minden cáfolatnak befejezett
ténynek tekinthető. Tegnap reggel Goga
másik kiküldöttje érkezett Iasi-ba, aki tár-
gyalásokat kezdett Cuzával.

— Korlátozzák Franciaországban az ide-
gen diákok számát az orvosi fakultáson.
Párizsból jelentik: A szenátus törvény-
javaslatot fogadott el, amely meggátolja az
idegeneknek az orvosi pályára való ösznlé-
sét. A diákok számát korlátozzák és bizo-
nyos feltételeket állítanak eléjük.

— Házasság. Ezuton hívjuk meg roko-
nainkat, barátainkat és jóismerőseinket ju-
lius 2-án Tasnadon tartandó egybekelési ün-
nepélyünkre. Salamon Sári és Ordentlich
Jenő. Sürgőncim: Salamon Tasnad. (M. k.
é. h.)

Alakult 1928 Alakult 1928
Schwartz Menyhért né orth. zsidó
leánynevelő intézete
internátusa
Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8. Be-
iratás 1935-36 évre megkezdődött.
Kitűnő referenciák! Prospektus!

— Duca fogadott fiának esküvője. Bucu-
restiből jelentik: Tegnap este a Precupeti
Vechi templomban tartotta esküvőjét Duca
fogadott fia, Rosca Sanda Crainiceanu kis-
asszonnyal. A tanuk Dinu Bratianu és fele-
sege voltak. Az esküvőn résztvettek a kor-
mány összes tagjai Tatarescuval az élükön.
A miniszterelnök egész idő alatt Dinu Bra-
tianu mellett állt. Az egyházi szertartás után
Dinu Bratianu felesége kivilágított házában
és annak kertjében tartották fogadást, ame-
lyen Tatarescu és a pártelnök hosszabb tar-
tamu igen szíves tanácskozást folytattak.
Mikor elváltak, meleg kézfogással bucsúztak
egymástól.

Bicsad Gyógyfürdő Románia Karlsbadja

Megnyilt május 15-én

Javulva nagy orvostanároktól az összes gyomor-, bél-, epekő- máj-, légsző-prostata
megbetegedéseknél. Szénasav-sós, kénmáj és ásványvízfürdők, hydrotherapia, inhalató-
rium. Rendkívül olcsó szoba- és étkezésszárak. Prospektust készséggel küld a Fürdőigazga-
tóság Bicsad, Jud. Satu-Mare. A halmeul Salamon béri a kóser vendéglőt. Külföl-
dieknek ingyen fürdővizem.

A CFR vonalain 50%-os kedvezmény.

Reflexiók egy növendék- hangversenyhez

Hevesi Piroska tanítványainak hang-
versenye.

Mindenekelőtt kénytelenek vagyunk meg-
állapítani, hogy a június hónap egyáltalán
nem kedvez a koncerteknek. Két okból: elő-
ször, mert az előadó — akinek a művészi
szándékok megvalósításához kifogástalan
testi kondícióra van szüksége — éppen a
nagy meleg miatt csökkent teljesítőképes-
séggel rendelkezik, másodsor, ez is egy na-
gyon fontos tényező, a hallgató, kedvező
receptív attitűdjéből „kicsuszva", elpárolgási
könnyűségekkel és légzési nehézségekkel van
teljes mértékben igénybe véve. Azt javasol-
nánk tehát, hogy a tanítvány-koncerteket
a téli szezonban kellene megtartani, amikor
is egy meleg terem az emberekből sokkal
kellemesebb érzéseket vált ki, mint például
nyáron. És ha már itt tartunk, akkor egy-
tal kifogásoljuk az ilyen jellegű hangverse-
nyek tartamát is. Egy 23 zongoradarabból ál-
ló műsor, legyenek azok rövidek is, főtítel-
nül művészetellenes dolog, mert ne felejt-
sük el, az 23 fő- és 23 melléktemát, 23 átvezető
vagy középrész, 23 röprizt, és a last but not
least — 23 bejövettelt és 23 kimenettelt je-
lent, hogy a virágcsokor-átadásokról ne is
beszéljünk.

Tehát itt is ésszerű reformra volna szük-
ség, amely röviden abban állana, hogy ilyen
nagy számu, valóban tehetséges zongoratanít-
ványt a tanév folyamán két részletben lehet-
ne a közönségnek bemutatni.

Ami pedig a műsort illeti, legyen ennek
összeállításában bármily kitűnő Hevesi Pi-
roska — szerintünk kissé tervszerületlennek
látszott. Ugy a közönség, mint a tanítvá-
nyok szempontjából, tehát zene-propaganda
és pedagógikus szempontból nézve, helyesebb
volna ezen tanítványhangversenyek műsorá-
ba több zeneirodalomtörténeti rendezere-
séget vinni. Eppen Hevesi Piroska átfogó ze-
nei intellektusa volna a legalkalmasabb erre.
Rendezzenek tehát Bach, Mozart, Beethoven,
romantikus és modern zongorastéket, mert
ily módon egy a szereplő pianista, mint a
hallgató közönség világról, ami viszont az
bizonyos zenei stílus világról, ami viszont az
általános zenekultúrának, valamint ezen
rendezvények művójának emelését hozza ma-
gával. Ez volna egy növendékkoncert igazi
rendeltetése. És talán így lenne elkerülhető
az, ami kissé gyanus magában a szóban is,
amellyel a zenerendezvényeket jelöljük, tud-
niillik, hogy „hangverseny", (a francia sok-
kal finomabban „recital"-t mond). Itten nem
versenyzés kellene, hogy legyen, futásban,
gyorsaságban, nyers erőben és ugrásban, ha-
nem valami egészen más. Ez pedig nem star-
rendszerre vezet, az En egészségteien kibag-
sulyozására, hanem a cé l igenis a zene kol-
lektív, majdnem alázatosan személytelen
szolgálatában áll, amint ezt — nem kisebb
emberek, mint egy Bach Sebastyen vagy egy
Bartók Béla grandiózus példája mutatja.

A csütörtök este megtartott növendék-
koncerten, amelyen Hevesi Piroskának az or-
szágos viszonylatokban elismert kitűnő mű-
vésznek és zenepedagógusnak tanítványai
mutatkoznak be a közönségnek, elsősorban
Socol Edithet, Steiner Jucit és Beata Iliet
emeljük ki. Mindhármuk érdekes és értékes
muzsikuskok, biztos technikával és fejlett kon-
ceptióval. A jövő emberei. Bánya Jolán
sokkal szebben zongorázna, ha a koncert-
dobogót nem nézné makacsul gíjottnak. A
Campanella tul nehéz kis kezil zongoristák-
nak. Adler Klári igazi tehetség, tempera-
mentummal, de a harmóniák basszusával
többet kell foglalkoznia, hogy képességeit
teljes egészében érvényre juttathassa. Har-
gitay Marika, a két Kovács kisleány és Ci-
ment Sári lírikus típusok, és ez az, amivel
a közönséget főzni lehet. Kiegyensúlyozott,
finom játékmódoruk van. Schönhaus Baba és
Ziller Kató biztosan és gyorsan haladnak a
Parnasszus felé. Utóbbi a Chopin fantázia
kutatóit kissé túlméretezte. A „gyerekek"
A. Kis, Landesmann Lilly, Hargitay Berci,
Horia Pop, Bernáth Jancsi magafelédten, ko-
molyan és magátólértetően zongoráztak.

Boskovics Sándor

eniss-
urista-
fürdő-
felszerelések
15 minőség-
ben, nagy
választékban
**Schuster
Emilné**
Cluj, P. Unirii

UJ KELET Legújabb hírek

Huszezer párthívő előtt beszélnek ma Clujon Maniu, Mihalache és dr. Lupu

Különvonatok szállítják Clujra a nemzeti parasztpárt nagygyűlésének résztvevőit

Cluj, június 28. (Az Uj Kelet tud.) Szombaton délelőtt Cluj lesz a nemzeti parasztpárt kormánybuktató akciójának legközelebbi állomása. Széleskörű előkészületek történtek abban az irányban, hogy a cluji gyűlés méreteiben ne maradjon el a craiovai, cer-naui, chisineui, brasovi és különösképpen a jasi hatalmas tömegdemonstráció mögött. Socol Aurel dr., a nemzeti parasztpárt clujmegyei tagozatának elnöke irányítja a szervezést. Arra számítanak, hogy a gyűlésen közel huszezer delegátus fog résztvenni Erdély különböző megyéiből. A rendezőbizottságtól érkezett jelentések szerint Bihar, Nasaud, Turda és Somes megyék egyedül több mint tizezer parasztot küldenek a cluji gyűlésre. A maramuresi nemzeti parasztpárti tagozatot Vornicu professzor vezeti. Maramuresből mintegy kétszáz parasztdelegátus vesz részt a gyűlésen.

A rendezők 280 vagont foglaltak le a vasútnál a gyűlés résztvevőinek idszállítására. A szomszédos megyékből, valamint Cluj megye területéről hat különvonat hozza Erdély fővárosába a gyűlés résztvevőit. Az előkészületekkel kapcsolatosan a Regina Maria uccai pártelhelyiségben összeült a párt megyei tagozatának vezetője, amely intézkedett a gyűlésre érkező fővárosi vendégek fogadtatásáról. A gyűlés délelőtt tíz órakor veszi kezdetét a Magyar Színházban, amely előreláthatólag a résztvevők csak egy elenyésző részét fogja befogadni. A paraszt-ságot fel fogják sorakoztatni a park elején és megafonokon továbbítják hozzájuk a pártvezérek beszédeit.

A nemzeti parasztpárt központi vezetősége részéről Mihalache, Madgearu és dr. Lupu vesznek részt a gyűlésen. Maniu már csütörtök este óta Clujon tartózkodik. A párt erdélyi vezetői és különösképpen az ifjúság megkülönböztetett tisztelettel készülnek fogadni a volt miniszterelnököket. Mihalache megérkezése után Maniu és a pártvezetők között megbeszélés lesz, amelynek során meg fogják állapítani a gyűlésen elmondandó beszédek jellegét. Tudott dolog ugyanis, hogy a taktika kérdésében még mindig fennállanak a Maniu és Mihalache közötti nézeteltérések. Mihalache azt az álláspontot képviseli, hogy az ugynevezett alkotmányos kérdést nincs miért bolygatnia a pártnak, amely népszerűségének nyilvánvaló bizonyítékai révén is hatalomra kerülhet. Ezzel szemben Maniu változatlanul kitart álláspontja mellett és azt kívánja, hogy ezt az álláspontot a párt gyűlésén népszerűsítsék. Minthogy ebben a kérdésben nem sikerült megegyezést létrehozniok, a volt miniszterelnök távolítottotta magát a párt regái demonstrációtól.

Brasovban jelentek meg egymás mellett először a pódiumon Maniu és Mihalache. Ennek oka az volt, hogy Valda távozása és Popovici Mihály megsebesülése után nem lett volna senki, aki a párt erdélyi vezetőségét a kellő sulyal képviselhette volna. Másrészt a brasovi gyűlés közvetlenül a Marinescu-ügy kirobbanása után zajlott le és Mihalache, akinek Marinescu miatt egyszer már távoznia kellett a belügyminiszeri székéből és akinek kötelessége volt riposztolni azokra a vádakra, amelyekkel Marinescu rádióelőadásában a nemzeti parasztpártot illette, ezen a gyűlésen Maniu felfogásának szellemében és meglepően erős tenorban is beszélt. A cluji gyűlés újabb próbaköve lesz

Timisoarei utazók figyelmébe!

A Grosz ort. kóser vendéglő elköltözött, de elsőrangú konyhájával, kitűnő kiszolgálásával, válogatott étlapja megmaradt. Lakodalmak, bankettek rendezését igen olcsón és kifogástalanul vállalja. Timisoara, Str. Vladimirescu 11, földszint. Bega-balsor, Piltoni fényképező mellett, Hunyadi-híddal szemben.

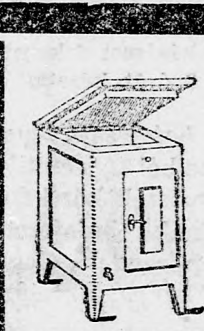
a párt taktikai egységének. Az erdélyi szervezetek vezetői maradéktalanul szolidárisak Maniuval és azt kívánják, hogy a pártvezetés tegye magáévá a volt miniszterelnök felfogását. A gyűlés előtt tartandó megbeszélés kimenetelétől függ tehát, hogy Maniu résztvesz-e a szombat délelőtti demonstráción, amelyet egyébként a felvonultatott parasztömegek defilálása fog bezárni. Az erdélyi szervezeti vezetők hangulatára jellemző, hogy a gyűlés előestéjén, pénteken este az egyik cluji kethelyiségben bankettet rendeztek Maniu tiszteletére.

Ugyancsak ezzel kapcsolatos az a vezető cikk, amely a dr. Bolla Zacharias irányítása alatt megjelenő Romania Noua mai számban látott napvilágot és amely többek között a következőket mondja:

„A nemzeti parasztpárt gyűléssorozata kivételesen nagy visszhangot keltett az ország tömegeiben s mindenütt felébresztette az alélt lelkiismereteket. A szombati gyűlés, ha nem is kiinduló pontja, de mindenesetre fontos etápija ennek az akciónak. Ami a Kárpátokon inneni románságban öntudatos és értékes, Clujra jön szombaton, hogy ünnepelesen tanúságot tegyen meg nem alkuvó és rendíthetetlen politikai hitte mellett. Midőn az erdélyiek ezrei egymás mellett fogják látni Maniu Gyulát és Mihalachet, meg fogják érteni, hogy az ugynevezett kormánybuktató akció egy rendszert megdőztető megmozdulássá nőtte ki magát. Ez az akció

döntő fázisába érkezett el és csak győzelemre vezethet.

Mihalache fontos kijelentéseket fog tenni s ki fog derülni, hogy a nemzeti parasztpártton belüli egyenetlenségekkel kapcsolatos hírek elpárologtak s hogy nincs többé nézeteltérés a pártvezetők között a párt ugynevezett taktikáját illetően. A közös ellenség-gel szemben a felelőtlen, de kétségtelenül befolyásos erők gyászos játéka láttára el fognak tűnni az összes különbségek. A román nemzet már régen kinőtt kiskorúságából. Nincs a világon hatalom, amely szuverenitásának legegységibb jogaitól megfoszthatná és szabadságát megcsorbíthatná. Minden olyan kísérlet, amely arra akarná kényszeríteni, hogy ismét gyámság alá helyezze, az egész nemzet kemény ellenállásával fog találkozni.

JEGSZEKRENYT,
modern és garantált
hűtőképeségűt készít
GRÜNWARD JAKAB
fémipari üzem CLUJ,
Calea Decebal 23.
Elnyös vidéki szállítás
Telefon: 741.

A liberális párt fiataljai Tatarescut akarják a párt élén látni

Osszeül a liberális párt kongresszusa

Bucuresti, június 28. (Az Uj Kelet tud.) A liberális pártban belüli akut konfliktusok szim lebonnyolást nyert ugyan, — az ellentétek azonban továbbra is fennmaradtak. Eppen ezért a fővárosi lapok szerint a párt fiataljai a helyzet végleges tisztázását követelik. Véleményük szerint Dinu Brătianu nem nyugszik bele a mai helyzetbe és újabb egyéni akciókkal fog kísérletezni, amelyek állandóan kritikus helyzetbe sodorják a Tatarescu-kormányt. Az ifjúság elérkezettnek látja az időt ahhoz, hogy Dinu Brătianu pártelnökségét likvidálják és Tatarescut állítsák a liberális párt élére. Ezzel szemben Tatarescu nem látja opportunusnak ezt a megoldást. A miniszterelnök éppen arra való tekintettel, hogy a másik liberális párt élén egy Brătianu áll, szívbőlünk szeretné Dinu Brătianut a párt élén megőrizni.

A beavatottak szerint a liberális párt országos kongresszusát a közeljövőben összehívják. A kongresszus időpontja még nincs véglegesen megállapítva. Lehet, hogy már júliusban sor kerül a kongresszusra, amely módosítani fogja a párt alapszabályait és Tatarescu kívánságának megfelelően meg fogja erősíteni a pártelnöki székben Dinu Brătianut.

Tegnap számunkban beszámoltunk a kormány tagjai és a Dinu Brătianu közötti tanácskozásokról. Ezzel kapcsolatosan a liberális párt elnöke kategórikusan megcáfolja a hírt, mintha Tatarescu azt kérte volna tőle, hogy tisztázza helyzetét a kormánnyal szemben. Hasonlóképpen cáfolja azt a neki tulajdonított kijelentést is, amely szerint az alkotmánymódosításról adott nyilatkozatában magánvéleményét fejtette volna ki.

Földrengés rázta meg Németország déli részét és Ausztriát

Még nem adtak ki hivatalos jelentést a földrengés pusztításairól

Berlin, június 28. Földrengést jelentenek Németországból. A földrengés végigvonult egész Baren területén, ahol heves földlökések voltak, melyek a hazákat megmozgatták. Ilyen földrengésre emberemlékezet óta nem volt példa Németországban. Csütörtök este a gyanútlanul sétáló emberek az uccán a földre vetették magukat ijedtükben, azt hitték, hogy robbanás történt valamelyik közeli löszergyárban.

A karlsruhei földtani intézet lerögzített földrengéstjelző készülékei kimozdultak helyükből. A kilengés oly nagy volt, hogy tönkretette a drága készüléket. A falak megrepedeztek. Több házból ki kellett költöztetni a lakókat.

A földlökéseket Württembergben, Bajorországban is érezték, miután a földrengés pillanatok alatt végigvonult egész Dél-Németországon.

Nem piperes hanem
gyógyszer az
EGGER
PETROL
Meggyógyítja a
hajkorpatást
és hajhullást

Bajorországban tíz másodpercig volt észlelhető a földlökések. Pallingenben v lóságos pánik tört ki a lakosság körébe. Az emberek hanyathomlok menekültek hiányos öltözékben házaikból.

A pusztulásról és az áldozatok számáról még nem adtak ki hivatalos jelentést német hatóságok. Tudományos körök véleménye szerint a földrengés tektonik eredetű volt és a Sváb Alpok felől húzódott Németország felé.

Bécsi jelentés szerint a semmerin Mürrzuschlagen és környékén is földrengés volt. Részletesebb tudósítások ma hiányoznak.

Palesztinai utasaink figyelmébe

Palesztinai kirándulóinkat értesítjük arról, hogy a jelentkezés határidejét meghosszabbítottuk július 1-ig, amikor is visszavonhatatlanul lezárjuk a jelentkezéseket.

Ujra értesítjük az érdeklődőket, hogy kirándulásunkon résztvehetnek azok is, ak nem óhajtnak igénybe venni Palesztinában csoportos vezetést és ellátást. Ezek részére kirándulásunkon rendkívül kedvezményes hajójegyet szolgáltatunk ki. Epedig másodosztályon oda és vissza teljes ellátással, k vánatra vegetáriánus kosztal, 6000 lej.

Ugyanez elsőosztályon 8000 lej.

Értesítjük a palesztinai utasokat, hogy a angol konzulátus az új valutarendelkezésekről való tekintettel (44 százalékos felár) a 6 fontban megjelölt garanciaösszeg lej ellenértékét az addigi 32.000 lej helyett 44 ezer lejben állapította meg további intézkedésig. Ugyanakkor a garancialevél 15 hónapról ke szőljon.

Kirándulásunk minden utasának, valamint minden más palesztinai utasnak tehát 44 ezer lej kell deponálni vagy egy nagy bank garancialevelét ugyanerről az összegről.

— Meghalt Fodor Dezső. Tragikus körülmények között pénteken délelőtt váratlanul meghalt Fodor Dezső, a cluji Select és Uranium mozgószínházak társtulajdonosa. Fodor Dezső 43 éves, élete teljében levő, erőteljes férfi volt, akit néhány nappal ezelőtt hűlés kövkeztében tüdőgyulladás támadta meg. Tüdőgyulladás mellhártyagyulladásba csapott át és a betegség annyira legyengítette, hogy szíve nem tudott megbirkózni a magelázzal. Halála mély megdöbbenést keltett a város zsidó társadalmában. Fodor Dezsőt feleségén s 8 éves gyermekén kívül a dr. Fischer család is gyászolja: az elhunyt fivére volt dr. Fischer Józsefnének, a Zsidó Párt erdélyi elnöke feleségének. Temetése vasárnap délelőtt megy végbe.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 1
Telefon: 9-77.

GENZURAT